

TÜRKİYE'DE ÇEVİRMENLİK MESLEĞİ

ARAŞTIRMA RAPORU

**BAŞBAKANLIK UZMAN YARDIMCILARI
NAZMI KÜÇÜKYAĞCI
BURCU AVCI**

EKİM-2011

İÇİNDEKİLER

Giriş	4
Çevirmenliğin Tanımı ve Önemi.....	4
Çevirmenlerin Görevleri.....	5
Çevirmenlik Mesleğinin Gerektiği Özellikler	5
Çevirmenlerin Çalışma Alanları ve İş Bulma Olanakları.....	6
Çevirmenlik Eğitiminin Verildiği Yerler	7
Çevirmenlik Eğitime Giriş Koşulları	7
Çevirmenlik Eğitiminin Süresi ve İçeriği.....	7
Türkiye’de Çevirmenlik Eğitimi Veren Kurumlar	10
Türkiye’de Çevirmenlik Eğitimi Yapılan Dillerin Dağılımı.....	15
Çevirmenlerin Aldığı Ücretler	16
Ülkemizde Tercüman ve Mütercimler ile ilgili Yasal Mevzuat	16
1-5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu	17
2- 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu	17
3-1512 Sayılı Noterlik Kanunu.....	19
4-Noterlik Kanunu Yönetmeliği.....	19
Yargı alanında Çevirmenlik Mesleği.....	20
Bilirkişilik müessesesi ve Tercümanlık.....	20
Mahkemelerde Tercümanlık	21
Türkiye’de Çevirmenlik Büroları ve Çevirmenlik Bürolarının Sunduğu Hizmetler	22
1-Yazılı Çeviri Hizmetleri.....	22
a)Ticari Çeviri	22
b)Akademik Çeviri.....	23
c)Hukuki Çeviri.....	23
d)Teknik Çeviri	23

e)Tıbbi Çeviri	23
f)Kontrol Çevirisi	24
g)Çapraz Çeviri	24
h)Tercüme Bürosu tarafından Tasdikli Çeviri	24
ı)Noter Yeminli Çeviri	24
2-Sözlü Çeviri(Tercüme) Hizmetleri.....	25
a)Ardıl Tercüme	25
b)Simültane Tercüme	25
c)Bilateral (Karşılıklı) Tercüme	25
3-Multimedya Tercümesi	26
4-İnternet sitesi Tercümesi	26
5-Masaüstü Yukarı Yayın Çevirisi.....	26
6-Deşifre Hizmetleri.....	26
Türkiye’de Çevirmenlik Mesleği ve Çevirmenlerin Mevcut Durumu	27
Türkiye’de Çevirmenlik Mesleğinde Çalışanların Sorunları.....	28
Kamu Sektöründe Çalışanların Sorunları.....	28
Özel Sektörde Çalışanların Sorunları	30
AB Ülkelerinde çevirmenlik mesleği	31
1-İngiltere	31
2-Fransa	32
3-Almanya	32
Genel Değerlendirme	33
Sonuç	34
Ek: Çevirmenlik Yasa Taslağı Çalışması.....	35
Kaynakça.....	68

GİRİŞ

AB uyum sürecine girdiğimiz ve bilgi toplumu olmak istediğimiz bu dönemde çeviri ve çeviri alanında gerçekleşen gelişmeler ülkemiz açısından önemli bir konudur. Çeviri ve çeviri faaliyetleri, ülke çıkarlarını dışarıda temsil eden devlet adamlarımızdan, diplomatlarımızdan dış ticaret temsilcilerimize, iş adamlarımızdan sporcularımıza, kısacası kültürel ve sosyal alanda uğraş veren herkesin ihtiyacıdır. Çeviri mesleği de uluslararası ilişkinin her aşamasında iki ayrı dil ve kültür arasında yazılı-sözlü iletişimi sağlayan, uygulama alanlarına göre kendi içinde uzmanlaşma ve profesyonellik isteyen başlı başına bir meslek dalıdır.

Globalleşen dünyada sınırların ortadan kalkmasıyla birlikte ülkeler arasında ilişkiler artmış ve bunu sonucu olarak bir dilden diğer bir dile çeviri yapan çevirmenlik mesleğinin önemini arttırmıştır. Bu kapsamda çevirmenlik mesleğinin ülkemizdeki mevcut durumunun ortaya konulması amacıyla bu rapor hazırlanmıştır.

ÇEVİRMENLİĞİN TANIMI VE ÖNEMİ

Bir dilde yazılı bir metni başka bir dile çeviren kişiye “mütercim”, bir konuşmanın ya da metnin söylenmesini ya da yazılmasını takiben çeviri yapan kişiye ise “tercüman” denir. Bu iki terim birbiriyle karıştırılmakta ve çoğu zaman da birbiri yerine kullanılabilir. Genellikle bu terimi kapsayacak şekilde “çevirmen” kavramı da kullanılabilir.

Teknoloji alanında son yıllarda yaşanan gelişmeler, ülkemizin teknoloji transferi, ithalat ve dışa açılmada yoğun çabalara girmesiyle özellikle kaliteli çeviriye duyulan ihtiyaç katlanarak artmıştır. Özellikle yeni kavramlar ve terimleri gerektiren, sürekli gelişim içinde olan teknik ve hukuk alanlarında çeviri ihtiyacı gözle görülür bir şekilde artmaktadır. Hızla ve sürekli artan çeviri ihtiyacı, özel ve resmi kurumların bünyelerinde, istihdam ettikleri çevirmenler, serbest çevirmenler, çeviri büroları ve çeviri firmaları tarafından karşılanmaya çalışılmaktadır.

Ülkemizde çevirmenlik eğitimi, 1993-94 yıllarında Boğaziçi Üniversitesi'nde İngilizce Mütercim - Tercümanlık Bölümünde, bir yıl sonra da Ankara'da Hacettepe Üniversitesi'nde öğrenci almasıyla başlamıştır. Sonraki yıllarda çeşitli üniversitelerde açılan mütercim tercümanlık bölümleriyle birlikte halen her yıl yaklaşık 1741 kadar öğrenci alan 24 ayrı Üniversitede İngilizce, Almanca, Fransızca, Rusça, Arapça ve Çince dillerinde çeviri eğitimi yürütülmekte ve bu bölümlerde özel ve kamu sektörünün bir kısım ihtiyacına cevap veren çevirmenler yetiştirilmektedir.

Çevirmenlik mesleği, kamu ve özel sektörde kaliteli ve güvenilir çevirilerin yapılmasını sağlayarak milli ekonomimize fayda sağlamaktadır. Özellikle ülkemizin dünyanın 17. büyük ekonomisi olduğu ve AB entegre sürecinde aday bir ülke olduğu dikkate alındığında çevirmenlik mesleğinin önemi ortaya çıkmaktadır.

ÇEVİRMENLERİN GÖREVLERİ

- Çeviri yapacağı dilde yazılı edebi eserleri, metinleri, bilimsel makaleleri, gazete ve dergileri, siyasi, hukuki, ekonomik, teknik ve diğer türdeki eserleri önce dikkatle okuyup, metni anlam bütünlüğünü ve ifade doğruluğunu bozmadan diğer bir dile cümle cümle çevirmek,
 - Yabancı dildeki yapılan konuşmada, konuşmacının söylemek istediklerini dinledikten sonra konuşmacının söylediklerinin anlam ve bütünlüğünü bozmandan dinleyicilere aktarmak,
 - Yapılan çevirilerin doğruluğunu kontrol etmek,
 - Kendi öz dili ve bildiği yabancı dile ait gelişmeleri yakından izlemek,
- çevirmenlerin görevleri arasındadır.

ÇEVİRMENLİK MESLEĞİNİN GEREKTİRDİĞİ ÖZELLİKLER

Çevirmen olmak isteyenlerin;

- Üst düzeyde genel akademik yeteneğe ve sözel yeteneğe,
- Üst düzeyde okuduğunu anlama gücüne ve belleğe sahip,
- Yabancı dillere ve kültürlerle ilgili,

- Uzun süre yazılı metinler üzerinde çalışma yapmaya istekli,

kimseler olmaları gerekir.

ÇEVİRMENLERİN ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Meslek elemanları kamu sektöründe,¹

1. Başbakanlık,
2. Dışişleri Bakanlığı,
3. Avrupa Birliği Bakanlığı
4. Kültür ve Turizm Bakanlığı
5. Adalet Bakanlığı
6. Maliye Bakanlığı
7. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
8. Milli İstihbarat Teşkilatı
9. Emniyet Genel Müdürlüğü
10. Mesleki Yeterlilik Kurumu
11. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
12. Karayolları Genel Müdürlüğü
13. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
14. Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı
15. Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü
16. Başbakanlık Afet Ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
17. T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü
18. Türkiye Vagon Sanayii A.Ş. Genel Müdürlüğü
19. İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri
20. Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü
21. T.C. Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü

¹ 2005-2011 Kamu personeli atama ve tercih kılavuzları taraması sonucunda oluşturulmuştur.

Özellikle sözleşmeli personel olarak veya mütercim-tercüman kadrosuyla genel idare hizmetleri sınıfında çalışmaktadır.

Meslek elemanları özel sektörde,

1. Yayınevleri,
2. Gazeteler
3. Magazin dergileri
4. Film stüdyoları
5. Dershaneler
6. Uluslararası kuruluşlarda çalışabilirler.

Ayrıca çevirmenler genellikle özel büro açarak kendi çalışma alanlarını yaratırlar.

ÇEVİRMENLİK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Ülkemizde çevirmenlik eğitimi, çeşitli üniversitelere bağlı fakültelerin mütercimlik – tercümanlık ve çeviribilim bölümlerinde verilmektedir.

ÇEVİRMENLİK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

Liseden sonra girilebilen Lisans yerleştirme Sınavı (LYS) ve Yabancı Dil Sınavı sonucunda İngilizce, Fransızca ve Almanca için Dil-1, bu diller dışındaki diller için Dil-2 veya Dil-3 puanı ile mütercimlik-tercümanlık ve çeviribilim bölümlerine girilebilir.²

ÇEVİRMENLİK EĞİTİMİNİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Mesleğin eğitim süresi 4 yıldır. İngilizce mütercimlik eğitimi verilen üniversitelerde öğrenciler eğitim süresince;

- Türk Dili,
- İngilizce Yazı Becerisi,
- Dilbilimine Giriş,
- İngilizce Sözlük Bilgisi,

² 2011 ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu

- İngilizce Okuma,
- Metin İnceleme,
- Türkçe Yazı Becerisi,
- İngilizce Konuşma,
- İngilizcenin Yapısı,
- Basın Dili,
- Çeviriye Giriş,
- Türkçenin Yapısı,
- Duyduğunu Anlama,
- Konuşmalarda Not Alma,
- İngilizce-Türkçe Karşılaştırmalı Dilbilgisi,
- Söylem Çözümlemesi,
- Çağdaş Batı Edebiyatı,
- Çeviri Kuramı, Özetleyerek Çeviri,
- Yazılı Metinlerin Sözlü Çevirisi,
- Hukuk ve Ekonomi Metin Çevirileri,
- Çeviri Eleştirisi gibi dersleri alırlar.

Bu derslerden başka her yıl bölüm içi seçmeli dersler olarak Almanca ve Fransızca okutulmaktadır. Aşağıda İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Fransızca Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı Ders Programı örnek olarak yer verilmiştir.

**İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
Fransızca Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı Ders Programı**

1. Sınıf			
1. Yarıyıl	Kredi	2. Yarıyıl	Kredi
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2
Türk Dili	2	Türk Dili	2
Güzel Sanatlar	-	Güzel Sanatlar	-
Çeviri Amaçlı Dil Edinci I	3	Çeviri Amaçlı Dil Edinci II	3
Karşılaştırmalı Dil İncelemeleri I	2	Karşılaştırmalı Dil İncelemeleri II	2
Çeviri Amaçlı Metin Çözümlemesi I	2	Çeviri Amaçlı Metin Çözümlemesi II	2
Fransız Yazını ve Uygarlığı 1	2	Fransız Yazını ve Uygarlığı 2	2
Ek Dil (Giriş- İngilizce)	4	Ek Dil (Temel- İngilizce)	4

2. Sınıf			
3. Yarıyıl	Kredi	4. Yarıyıl	Kredi
Temel Çeviri Becerileri I	3	Çeviribilim Alanları	3
Çeviribilime Giriş	2	Çağdaş Fransız Kültürü	2
Kitle İletişim Araçları ve Metinleri	2	Temel Çeviri Becerileri II	3
Kültür ve Düşünce Dünyası	2	Ek Dil (Dil Alanları)	4
Ek Dil (Kültür İnceleme)	4		
<i>Seçmeli Dersler</i>		<i>Seçmeli Dersler</i>	
Uluslararası Kurumlar	2	Avrupa Birliği	3

3. Sınıf			
5. Yarıyıl	Kredi	6. Yarıyıl	Kredi
Çeviride Araştırma Yöntemleri (Seminer)	3	Çeviride Bilgi Teknolojileri (Seminer)	2
Genel Dilbilim	2	Dilbilim Alanları	3
Özel Alan Çevirisi I	2	Özel Alan Çevirileri II	2
Uygulamalı Sözlü Çeviri Türleri I	2	Uygulamalı Sözlü Çeviri Türleri II	2
Ek Dil (Çok Dillilik)	3	Ek Dil (Dil ve Kültür)	3
<i>Seçmeli Dersler</i>		<i>Seçmeli Dersler</i>	
Uzmanlık Bilgisi ve Çevirisi I (A Alanı ?İktisat)	3	Uzmanlık Bilgisi ve Çevirisi II (A Alanı- İktisat)	3
Uzmanlık Bilgisi ve Çevirisi I (B Alanı ?Siyasal Bilimler)	3	Uzmanlık Bilgisi ve Çevirisi II (B Alanı- Siyasal Bilimler)	3

4. Sınıf			
7. Yarıyıl	Kredi	8. Yarıyıl	Kredi
Geçmişte Çeviri ve Çevirmenlik	2	Günümüzde Çeviri ve Çevirmenlik	2
Staj Değerlendirme	2	Proje (Seminer)	2
Proje (İnceleme)	2	Ek Dil (Uygulamalı Çeviri Türleri)	2
Ek Dil (Özel Alan Çevirileri)	3	Çeviribilim Semineri II (Seminer)	2
Çeviribilim Semineri I (Seminer)	2		
<i>Seçmeli Dersler</i>		<i>Seçmeli Dersler</i>	
Uzmanlık Bilgisi ve Çevirisi III (A/B Alanı - Biyoloji)	3	Uzmanlık Bilgisi ve Çevirisi IV (A/B Alanı - Biyoloji)	3
Özel Alan Çevirisi III	2	Özel Alan Çevirileri IV	2
		Avrupa Birliği	3

TÜRKİYE'DE ÇEVİRMENLİK EĞİTİMİ VEREN KURUMLAR³

SIRA NO	ÜNİVERSİTE	FAKÜLTE	BÖLÜM	2011 YILI KONTENJANLARI
1.	Atılım Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	5
2.	Atılım Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (Tam Burslu)	5
3.	Atılım Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	10
4.	Bilkent Üniversitesi	Uygulamalı Yabancı Diller Yüksek Okulu	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce-Fransızca- Türkçe) (Tam Burslu)	5
5.	Bilkent Üniversitesi	Uygulamalı Yabancı Diller Yüksek Okulu	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce-Fransızca- Türk Türkçe) (%50 Burslu)	45
6.	Beykent Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	5
7.	Beykent Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (Tam Burslu)	6
8.	Beykent Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	49
9.	Beykent Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Rusça)	4
10.	Beykent Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Rusça) (Tam Burslu)	4
11.	Beykent Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Rusça) (%50 Burslu)	32
12.	Boğaziçi Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Çeviribilim	45
13.	Çankaya Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (Tam Burslu)	5
14.	Çankaya Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	25

³ 2011 ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu taranarak elde edilmiştir.

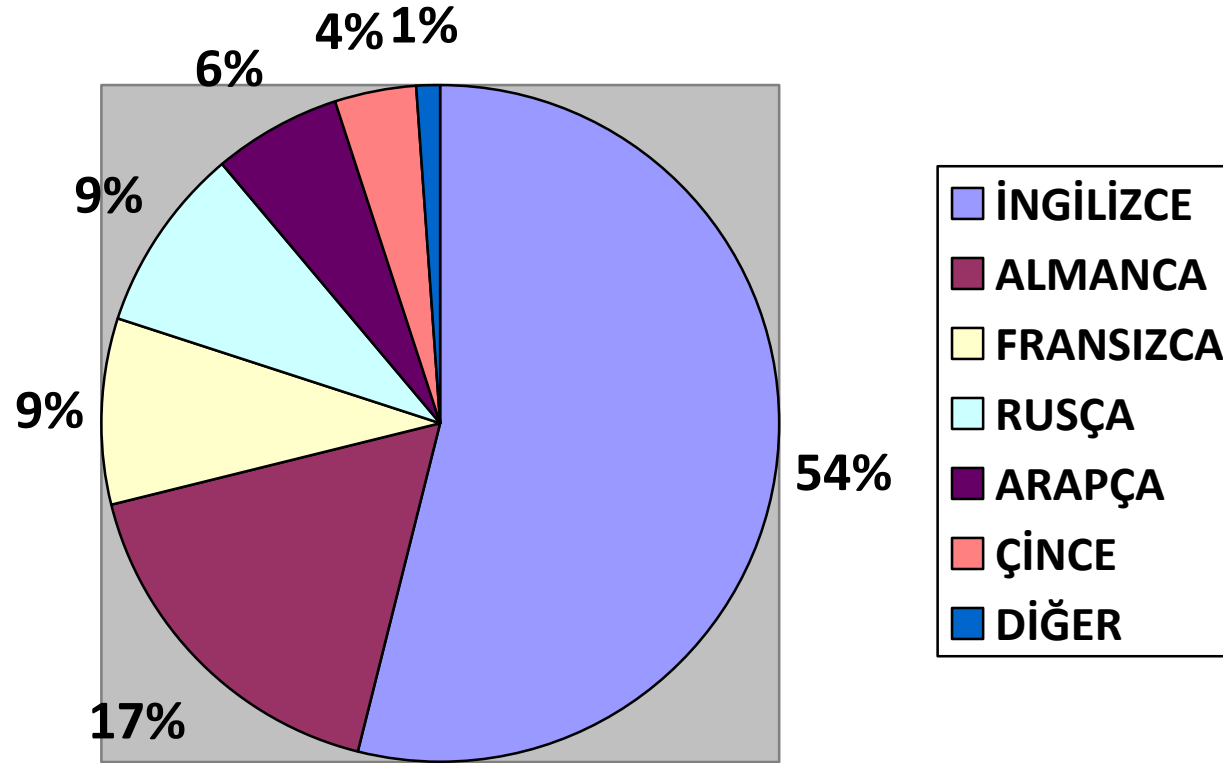
15.	Dokuz Eylül Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Türkçe-Almanca-İngilizce)	35
16.	Dokuz Eylül Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Türkçe-Almanca-İngilizce) İ.Ö	35
17.	Ege Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	30
18.	Ege Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Almanca)	30
19.	Hacettepe Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	65
20.	Hacettepe Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Almanca)	65
21.	Hacettepe Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Fransızca)	65
22.	İstanbul Arel Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (Tam Burslu)	4
23.	İstanbul Arel Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	40
24.	İstanbul Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	40
25.	İstanbul Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Almanca)	45
26.	İstanbul Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Fransızca)	45
27.	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	35
28.	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (Tam Burslu)	5
29.	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	10
30.	Kırıkkale Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Fransızca)	45

31.	Kırıkkale Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Arapça)	30
32.	Kırıkkale Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Arapça) İ.Ö	30
33.	Marmara Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Almanca)	45
34.	Marmara Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Fransızca)	45
35.	Marmara Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	45
36.	Mersin Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Almanca)	55
37.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Almanca)	8
38.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Almanca) (Tam Burslu)	2
39.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Almanca) (%50 Burslu)	10
40.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Arapça)	13
41.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Arapça) (Tam Burslu)	3
42.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Arapça) (%50 Burslu)	14
43.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	13
44.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (Tam Burslu)	3
45.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	14
46.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Çince)	13

47.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Çince) (Tam Burslu)	3
48.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Çince) (%50 Burslu)	14
49.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Rusça)	13
50.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Rusça) (Tam Burslu)	3
51.	Okan Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Rusça) (%50 Burslu)	14
52.	Sakarya Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Çeviribilim(Almanca)	50
53.	Sakarya Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Çeviribilim(Almanca) İ.Ö.	50
54.	Trakya Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	30
55.	Trakya Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Almanca)	30
56.	Trakya Üniversitesi	Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Bulgarca)	25
57.	Yaşar Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	5
58.	Yaşar Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (Tam Burslu)	2
59.	Yaşar Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	6
60.	Yaşar Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%25 Burslu)	12
61.	Yeditepe Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Çeviribilim	35
62.	Yeditepe Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Çeviribilim(Tam Burslu)	10
63.	Yeditepe Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Çeviribilim(%50 Burslu)	20
64.	Yeni Yüzyıl Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	10
65.	Yeni Yüzyıl Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (Tam Burslu)	5
66.	Yeni Yüzyıl Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	10
67.	Yeni Yüzyıl Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%25 Burslu)	15
68.	Yıldız Teknik Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (Fransızca)	40

69.	Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi	Yabancı Diller Yüksek Okulu	Mütercim-Tercümanlık (Türkçe-Rusça)	10
70.	KKTC-Doğu Akdeniz Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	25
71.	KKTC-Doğu Akdeniz Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (Tam Burslu)	2
72.	KKTC-Doğu Akdeniz Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	10
73.	KKTC-Girne Amerikan Üniversitesi	Beşeri Bilimler Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce)	40
74.	KKTC-Girne Amerikan Üniversitesi	Beşeri Bilimler Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (Tam Burslu)	5
75.	KKTC-Girne Amerikan Üniversitesi	Beşeri Bilimler Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	25
76.	KKTC-Yakın Doğu Üniversitesi	Fen-Edebiyat Fakültesi	Mütercim-Tercümanlık (İngilizce) (%50 Burslu)	40
TOPLAM				1741

TÜRKİYE'DE ÇEVİRİMENLİKTE EĞİTİM YAPILAN DİLLERİN DAĞILIMI(%)

ÇEVİRMENLERİN ALDIĞI ÜCRETLER

Kamu sektöründe çalışan çevirmenler 1.300–1.700TL arasında ücret almaktadırlar. Özel sektörde çalışan çevirmenler genel olarak aylık ücret almamaktadır. Ücretler çeviri başı(1000 karakter için) alınmaktadır. Ayrıca alınan ücret miktarı çeviri yapılan dile göre de değişmektedir.

İngilizce, Fransızca, Almanca dillerindeki bin karakterlik çeviri bedeli 5 TL'den başlayıp, 35 TL'ye kadar çıkabilmekte ve fiyat yapılan çevirinin amacına(tıp,hukuk,iktisat vb) göre de değişebilmektedir. En fazla talep, İngilizce çevirilerde olurken, en yüksek tarife Çince yapılan tercümelere uygulanmaktadır. Çince yapılan bin karakterlik bir tercümenin bedeli, 40-80 TL arasında değişmektedir. Çevirinin fiyatı, Simültane (anında) çevirilerde günlük ya da saatlik olarak belirlenmektedir. Bu çevirinin saati ortalama 300 TL'dir. Simültane (anında) çeviri günlük olması halinde hizmetin bedeli 800 TL'ye kadar çıkabilmektedir. Yurtdışı iş görüşmelerinde çevirmenin günlük ücretine ek olarak, yol, konaklama ve yemek masrafları da karşılanmakla birlikte fiyat, kalınacak süre ve işin niteliğine göre de değişebilmektedir.

ÜLKEMİZDE ÇEVİRMENLİK MESLEĞİ İLE İLGİLİ YASAL MEVZUAT

Ülkemizde tercümen ve mütercimlerle ilgili yasal mevzuatlar aşağıdaki gibidir.

1. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu
2. 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu
3. 1512 Sayılı Noterlik Kanunu
4. Noterlik Kanunu Yönetmeliği

1- 5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU

Gerçeğe aykırı bilirkişilik veya tercümanlık

Madde 276- (1) Yargı mercileri veya suçtan dolayı kanunen soruşturma yapmak veya yemin altında tanık dinlemek yetkisine sahip bulunan kişi veya kurul tarafından görevlendirilen bilirkişinin gerçeğe aykırı mütalaada bulunması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Birinci fıkrada belirtilen kişi veya kurullar tarafından görevlendirilen tercümanın ifade veya belgeleri gerçeğe aykırı olarak tercüme etmesi halinde, birinci fıkra hükmü uygulanır.

2-6100 SAYILI HUKUK MUHKEMELERİ KANUNU

Tercüman ve bilirkişi kullanılması

MADDE 263- (1) Tanık Türkçe bilmezse **tercümanla** dinlenir.

(2) Tanık, sağır ve dilsiz olup okuma ve yazmayı biliyorsa, sorular kendisine yazılı olarak bildirilir ve cevapları yazdırılır; okuma ve yazma bilmediği takdirde, hâkim, kendisini işaret dilinden anlayan bilirkişi yardımıyla dinler.

Yargılamanın iadesi sebepleri

MADDE 375- (1) Aşağıdaki sebeplere dayanılarak yargılamanın iadesi talep edilebilir:

- a) Mahkemenin kanuna uygun olarak teşekkül etmemiş olması.
- b) Davaya bakması yasak olan yahut hakkındaki ret talebi, merciince kesin olarak kabul edilen hâkimin karar vermiş veya karara katılmış bulunması.
- c) Vekil veya temsilci olmayan kimselerin huzuruyla davanın görülmüş ve karara bağlanmış olması.

ç) Yargılama sırasında, aleyhine hüküm verilen tarafın elinde olmayan nedenlerle elde edilemeyen bir belgenin, kararın verilmesinden sonra ele geçirilmiş olması.

d) Karara esas alınan senedin sahteliğine karar verilmiş veya senedin sahte olduğunun mahkeme veya resmî makam önünde ikrar edilmiş olması.

e) İfadesi karara esas alınan tanığın, karardan sonra yalan tanıklık yaptığının sabit olması.

f) Bilirkişi veya tercümanın, hükme esas alınan husus hakkında kasten gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu sabit olması.

g) Lehine karar verilen tarafın, karara esas alınan yemini yalan yere ettiğinin, ikrar veya yazılı delille sabit olması.

ğ) Karara esas alınan bir hükmün, kesinleşmiş başka bir hükümle ortadan kalkmış olması.

h) Lehine karar verilen tarafın, karara tesir eden hileli bir davranışta bulunmuş olması.

ı) Bir dava sonunda verilen hükmün kesinleşmesinden sonra tarafları, konusu ve sebebi aynı olan ikinci davada, öncekine aykırı bir hüküm verilmiş ve bu hükmün de kesinleşmiş olması.

i) Kararın, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmenin veya eki protokollerin ihlali suretiyle verildiğinin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kesinleşmiş kararıyla tespit edilmiş olması.

Eski Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu

Madde 270 - Şahit Türkçe bilmezse **tercümanla** isticvap olunur. Sağır ve dilsiz olan şahit yazmak ve okumak bilirse sualler kendisine tahriren bildirilir ve cevapları yazdırılır. Yazmak ve okumak bilmediği takdirde hakim kendisini işaretli mahsusasını anlayacak ehli-vukuf marifetiyle isticvap eder.

3- NOTERLİK KANUNU

Yasaklılık:

Madde 76 – Noter, tanık, tercüman ve bilirkişiler aşağıdaki hallerde noterlik işlemine katılamazlar:

1. Kendisi bizzat ilgili ise veya bir ilgili onun vekili olarak hareket ediyorsa,
2. Aralarında evlilik birliği kalmamış olsa bile ilgililerden birinin karı veya kocası ise,
3. İlgililerden biri ile aralarında sıhri dahi olsa usul veya fûru veya kan hısımlığında üçüncü, sıhri hısımlıkta ikinci derecede (Bu dereceler dahil) civar hısımlığı veyahut evlat edinme ilişkisi varsa,
4. İlgililerden biri noterin katip veya hizmetlisi ise,
5. İlgililerden biri aralarında iki, üç ve dördüncü numaralarda yazılı ilişki bulunan bir şahsın vekili olarak hareket ediyorsa,
6. Noterlik işlemi, kendi yararına veya aralarında iki, üç ve dördüncü numaralarda yazılı ilişkiler bulunan bir kimse yararına bir tasarrufu kapsıyorsa,

4-NOTERLİK KANUNU YÖNETMELİĞİ

Noterlik Kanunu Yönetmeliği, noterlik hizmetlerinde kullanılacak tercümanların kaydı, yemini ile ilgili düzenlemede bulunmaktadır. Yönetmeliğin ilgili maddesi aşağıdadır.

Madde 96- Belgelerin bir dilden diğer dile veya bir yazıdan başka bir yazıya çevrilmesine ve noterlikçe onaylanmasına çevirme işlemi denir.

Noterin, çevirmeyi yapanın o dili veya yazıyı doğru olarak bildiğine, diplomasına veya diğer belgelerini görerek veya diğer yollarla ve hiçbir tereddüde yer kalmayacak şekilde kanaat getirmesi gerekir.

Noterlik Kanununun 75.maddesinin son fıkrası gereğince noter **tercümana** Hukuk Yargılama Usulü Kanununa göre ant içirir. Bunun bir tutanakla belgelendirilmesi zorunludur. Bu tutanakta tercümanın adı, soyadı, doğum tarihi, iş adresi, ev adresi, tahsil derecesi, hangi dil veya dilleri, hangi yazıyı bildiği, noterin çevirenin bu dil ve dilleri veya yazıyı bildiğine ne suretle kanı sahibi olduğu, yemin biçimi ve tutanağın tarihini gösterir. Tutanağın altı noter ve tercüman tarafından imzalanır.

Kendisine çevirme yaptırılan kimselerin yemin tutanakları noterlik dairesinde özel bir kartonda saklanır. Noter, kartonunda yemin tutanağı bulunmayan bir kimseye çevirme yaptıramaz.

Yapılan mevzuat taraması sonucunda çevirmenlik mesleğinin standartları, çalışma koşulları, ücretleri ve hakları ile mesleğin örgütlenmesiyle ilgili ülkemizde yasal bir düzenlemenin olmadığı görülmektedir.

YARGI ALANINDA ÇEVİRMENLİK MESLEĞİ

BİLİRKİŞİLİK MÜESSESESİ ve TERCÜMANLIK

Hukuki uyuşmazlıkları çözmekle görevli yargı makamlarının özellikle hâkimin, hukuki bilgi ve tecrübesini aşan, ancak özel ve teknik bilgi ile çözümlenebilecek nitelikte bulunan uyuşmazlıklarda farklı alanlarda bilgisine başvuru olan kişiye bilirkişi denir.

Bilirkişiler (bazı durumlar hariç), il adli yargı adalet komisyonları tarafından her yıl düzenlenen bir listede yer alan gerçek veya tüzel kişiler arasından seçilirler. Bilirkişi atanması, hâkim veya mahkemeye aittir. Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı da bu yetkiyi kullanabilir.

Yeminli Tercümanlar da bilirkişi sayılmaktadır. İl adli yargı adalet komisyonları tarafından her yıl düzenlenen listede yer alan tercümanlar ile bunların dışında hâkimin bilgisine başvurduğu diğer yeminli tercümanlar bilirkişi sayılmaktadır.

Tercümanlar da bilirkişi sayıldıklarından bilirkişinin reddi sebepleriyle reddedilebilirler. Bilirkişinin reddi sebepleri şu şekilde sıralanabilir;

- 1) Suçtan zarar görmüşse,
- 2) Sonradan kalksa bile sanık ya da mağdurlarla evlilik, veraset, kayımlık ilişkisi kurulmuşsa,
- 3) Sanıkla ya da mağdurla altsoy ya da üstsoy ilişkisi varsa,
- 4) Sanıkla ya da mağdurla evlatlık veya evlat edinme bağı varsa,
- 5) Sanıkla ya da mağdurla aralarında üçüncü derece dahil kan hısımlığı varsa,
- 6) Evlilik sona ermiş olsa bile sanık ile mağdur arasında kayın hısımlığı varsa,
- 7) Aynı davada savcılık, kolluk görevliliği, müdafilik yapmışsa,
- 8) Davacının tanığı ise,
- 9) Tarafsızlığından şüpheye düşülecek nedenler var ise;

Bilirkişi reddedilir. Ret sebepleri bilirkişilik raporunun verilmesinden sonra ortaya çıkmışsa, yargılamanın ileri aşamalarında dahi hâkim tarafından bilirkişinin reddi kararı verebilir.

MAHKEMELERDE TERCÜMANLIK

Hâkimler bilirkişi listelerinde bulunan yeminli tercümanlara veya hâkimin seçtiği diğer yeminli tercümanlara başvurmaktadır. Örneğin Ankara adliyesinde tercüme bürosu bulunmaktadır. Hakimler tercüman gerektiğinde bu büroya da başvurmaktadır. Ancak tercüman bulunamadığı zamanlarda aranan dili bilen katip vs. tercüman olarak kullanılabilir. Zaman zaman bazı çevirileri (karşı tarafa bir karar vs. çevirisinin gönderilmesi gerektiği durumunda) avukat bir yeminli tercüme bürosuna yaptırabilmekte ve bu çeviri mahkemelerce kabul edilebilmektedir. Tercümanlarda herhangi bir mahkeme tercümanlığı veya hukuk tercümanlığı gibi uzmanlık aranmamaktadır.

TÜRKİYE’DE ÇEVİRMENLİK BÜROLARI VE ÇEVİRMENLİK BÜROLARININ SUNDUĞU HİZMETLER

Çevirmenler genellikle özel büro açarak kendi çalışma alanlarını yaratırlar. Bir çevirmenin, çevirmenlik mesleğini icra edebilmesi için;

1-Uygun bir yer bulup, büro donanımlarını tamamlaması,
2-Çevirmenliğe uygun mesleki bir teşekküle üye olması,
3-Çevirmenin bizzat kendisi veya muhasebecisi kanalı ile Vergi Dairesine bir dilekçe ile müracaat etmesi,

4- Serbest Meslek Kazanç Defteri olarak, notere tasdik ettirmesi

5-İşyerini açacağı belediyeden işyeri açma ve çalışma ruhsatını alması gerekmektedir.

Şirket kurmak isteyenler ise standart şirket kuruluş prosedürüne(genellikle Limited şirket) uyarak işyerlerini açabilmektedir. Açılan çevirmenlik bürolarında çalışan çevirmenler birden fazla notere giderek yemin zaptı almakta ve yeminli tercüman olmaktadırlar. Çeviri bürolarının yeminli tercüman bulundurmasındaki amaç, özel veya resmi belgenin tercümesine sadece yeminli tercümanın imza atabilmesidir. Yemin belgesi olmayan tercümanın yaptığı tercümelere noter onaylamamakta ve resmi olarak bu tercümelere geçersiz belgeler olarak kabul edilmektedir. Yeminli tercümanların dışında yemin belgesine sahip olmayan tercüman ve mütercimler de bu bürolarda çalışmaktadır. Ayrıca yabancı dili bulunan öğrenciler ve üniversiteden yeni mezun öğrencilerde bu bürolarda çalışabilmektedir.

Çeviri bürolarının sunduğu hizmetler gruplandırılacak olursa

1-Yazılı Çeviri(Mütercimlik)Hizmetleri

a)Ticari Çeviri

Akreditif, Anlaşma, Başvurular, Belgeler, Beyannameler, Bilançolar, Cüzdanlar, Davetiyeler, Devirler, Doküman, Ekstreler, Evraklar, Fatura, Ferman, Form, Gelir tablosu, Hesaplar, İbraname, İhale çevirileri, İhale dosyaları, İhale şartnamesi, İşlemler, Kararlar, Karneler, Kefaletname, Kimlik, Konşimento, Kontratlar, Kurul kararı, Levhalar, Lisans, Mizan, Mukaveleler, Muvafakatname, Patent, Planlar, Poliçeler, Projeler, Raporlar, Resmi

belge, Ruhsatlar, Senet, Sertifikalar, Sigorta, Sirküler, Sözleşmeler, Şartnameler, Taahhütnameler, Teklifler, Temlikname, Ticaret sicil gazetesi, Tüzük, Vasiyetname, Yazışmalar ve Yönetmelikler gibi ticari alandaki belgelerin bu alanda uzman çevirmenlerce çevirilerinin yapılmasıdır.

b)Akademik Çeviri

Yüksek lisans tezleri, doktora tezleri, ödevler, projeler, sunumlar, akademik araştırmalar, bilimsel makaleler gibi çeşitli konularda akademik çevirilerin yapılmasıdır.

c)Hukuki Çeviri

Genel olarak kanun ve yönetmelikler, mahkeme kararları, ihale dosyaları, hukuki yazışmalar, vekâletnameler, sözleşmeler, beyannameler, iş teklifi ve patent başvuruları, vb. konularında yapılan çevirilerdir.

d)Teknik Çeviri

İnşaat ve tekstil makineler dahil olmak üzere tüm endüstriyel ürün, makine ve aygıtlara ait kullanım, bakım ve kurulum kılavuzlar; bu ürünlere ait, katalog ve broşür çevirileri; elektronik ve iletişim cihazları ve sistemleri ile ilgili tüm teknik belgeler, güvence ve kalite yönetim sistemleri sertifikaları; otomotiv, mimarlık, tekstil, inşaat, çevre, kimya, ekonomi alanlarında tüm teknik metinler, sertifikalar ve şartnamelerin çevirilerin yapılmasıdır.

e)Tıbbi Çeviri

Anestezi, biyoistatistik, dahiliye, diş hekimliği, göğüs hastalıkları, toksikoloji, diyagnostik, endokrinoloji, endoskopi, göz hastalıkları, halk sağlığı, kardiyoloji, mikrobiyoloji, ortopedi ve travmatoloji, patoloji, klinik rapor, araştırma ve makaleler, prospektüsler, tıp ve eczacılık kuruluşlarının tanıtım metin ve broşürleri, tıbbi ürün lisans ve patentleri, etiket örnekleri, tıp inceleme sertifikaları, medikal cihazların teknik ve resmi belgeleri, kitapçıkları v.b. gibi her türlü tıbbi çeviri hizmetinin yapılmasıdır.

f) Kontrol Çevirisi

Kontrol çevirisi müşterinin kendisinin yaptığı tercüme bürosu veya noter tarafından tasdik ettirmesi gerektiği durumlarda, söz konusu çeviri bürosu yeminli tercümanları tarafından kontrol edildikten sonra, herhangi bir hata olmaması durumunda isteğe göre söz konusu çeviri bürosu tarafından kaşelenip imzalanan veya isteğe göre noter tasdiki yaptırılan çeviri hizmetidir.(Bu durumlarda çeviri ücreti genellikle % 50 olarak hesaplanmaktadır.)

g) Çapraz Çeviri

Çapraz çeviri, Türkçe`den farklı bir dildeki dokümanın yine Türkçe`den farklı bir dile tercüme edilmesi hizmetidir. Örneğin, İngilizce bir dokümanın Arapça`ya tercüme edilmesi gibi.

h) Tercüme Bürosu Tarafından Tasdikli Çeviri

Tercüme bürosuna bağlı yeminli tercümanlar tarafından tercümesi yapılan belgelerin, ilgili tercüman tarafından imzalanmış ve tercüme bürosu tarafından firma kaşesi ile kaşelenmiş olan çeviri hizmetidir.

i) Noter Yeminli Çeviri

Müşterilerin Belgelerinin söz konusu tercüme bürosunca, noter yeminli tercümanlar tarafından tercüme edilmesi ve talep edilmesi durumunda noter tasdiki ve apostil (tasdik şerhi) işlemleri tamamlanarak müşteriye sunulmasıdır.

Yeminli tercüme hizmetinin kullanıldığı bazı genel alanlar şunlardır: Vekâletnameler, Nüfus Cüzdanı, Gayrimenkul Alım Satım Sözleşmeleri, Şirket Kuruluş Evrakları Yasal Anlaşmalar, Mahkeme Belgeleri, İş Teklif Ve Sözleşmeleri, İşçi - İşveren İlişkileriyle İlgili Belgeler, Genel Mevzuat ve Kanunlar, Yargı Sürecinin Başında Ortasında ve Sonunda Düzenlenen Evraklar (Dava Dilekçeleri, Bilirkişi Raporları, Delil Teşkil Edecek Evrak ve Malzemeler, Tutanaklar, Mahkeme Kararları v.b. gibi).

2-Sözlü Çeviri (Tercümanlık) Hizmetleri

a)Ardıl Tercüme

Ardıl tercüme, bir konuşmanın ya da metnin söylenmesini ya da yazılmasını takiben gerçekleşen çeviriye verilen isimdir. Tercüman, konuşmacının söylediklerini not alır ve konuşmacıdan sonra diğer dile sözlü olarak aktarır. Burada tercüman bir nevi konuşmacı adına konuştuğu için, konuşan kişinin konuşma üslubuna uygun olarak çeviriyi gerçekleştirmesi gereklidir. Ardıl tercüme, simültane tercümeyle gerek duyulmayan kongre, seminer, fuar ve şirket toplantılarının yanı sıra yabancı konukların karşılanması ve eşlik edilmesi gibi çeşitli organizasyonlarda kullanılan etkili bir tercüme hizmetidir.

b)Simültane(Anında) Tercüme Hizmeti

Simültane Tercüme Hizmeti, yapılan konuşmaların konuşma anında çevrilmesidir. Genel olarak toplantı, konferans, kongre, canlı yayınlarda ve basın toplantılarında sıklıkla başvurulan bir tercüme yöntemidir. Çevirmenler, ses yalıtımlı ve en az iki kişinin rahat çalışabileceği, aydınlatma ve havalandırma sistemi olan kabinlerde çeviri yapar. Çevirinin bu şekilde, çevirmen konuşmacının 1-2 saniye ardından gelir. Simültane tercüme yoğun konsantrasyon gerektiren zorlu ve yorucu bir işlemdir. Bu nedenle konferanslarda bir kabinde en az iki çevirmen çalışır. Her 20 dakikada bir konuşmaların seyrine göre dönüşümlü olarak çeviriye devam edilir. Bu alanda hizmet veren tercümanların simültane çeviri eğitimine, deneyime ve yüksek bir çalışma disiplinine ihtiyacı vardır.

c) Bilateral (Karşılıklı) Tercüme

Daha küçük topluluklar için yapılan bir tür konsekütif tercümedir. Yabancı ziyaretçilere refakat ederek toplantı dışındaki iletişimi sağlamak da bu tanıma girer.

3-MULTİMEDYA TERCÜMESİ

Multimedya yazılımları kullanılarak hazırlanmış video, film, sunum, grafik ve diğer formatlardaki dosyaların tercümelerini gerçekleştirerek talep edilmesi durumunda orijinal formatında teslim edildiği çeviri hizmetidir. Bu tür tercüme arasında

- Dizi ve Film Yerelleştirme ve Altyazı Hazırlanması
- Sunumlar (PowerPoint vb.)
- Seslendirme Projeleri
- Reklam ve Tanıtım Dosyaları

yer almaktadır.

4- İNTERNET SİTESİ TERCÜMESİ

Müşterilerin İnternet sitelerinin istenilen dile veya dillere, konusunda uzman editörler tarafından gerekli kontroller yapılarak alanlarında uzman çevirmenler tarafından tercüme edilmesi hizmetidir.

5-MASAÜSTÜ YUKARI YAYIN ÇEVİRİSİ

Haber mektupları, reklam broşürleri, kullanım kılavuzları veya reklam metinleri grafik değerlerini çevrilmesi hizmetidir. Çevirmenler tarafından orijinal grafik değerleri korunarak yeni çok dilli grafik değerleri oluşturulmaktadır.

6--DEŞİFRE HİZMETLERİ

Deşifre kapsamında sunulan hizmetler genellikle iki aşamalıdır. İlk aşama konferans, seminer ve kongre gibi organizasyonların ses kayıtlarının ya da kasete veya CD'ye kaydedilmiş her türlü konuşmanın deşifre edilmesi ve yazılı doküman haline getirilerek müşteriye sunulmasıdır. İkinci aşama ise müşterinin talep etmesi durumunda deşifre edilen metnin yine müşteri tarafından istenilen dile veya dillere tercüme edilmesidir. Bu kapsamda tercüme edilecek metin kullanım alanına göre farklı şekillerde hazırlanabilmektedir (altyazı, basılı çıktı, özet vb.).

TÜRKİYE'DE ÇEVİRMENLİK MESLEĞİ VE ÇEVİRMENLERİN MEVCUT DURUMU

Dünya genelinde yaşanan global mali kriz neticesinde ülkemizde reel sektör gözünü yeni pazarlara çevirmiştir. Bunun sonucunda Türkiye'deki **kayıtlı çevirmenlik bürosu sayısı 1000'e (kayıtsızla birlikte 6.500⁴ olduğu tahmin edilmektedir), çevirmen sayısı da 50 bine** ulaşmıştır.⁵ Bu süreç, başta Rusça ve Çince tercüman talebinin artmasına neden olmuştur. Bu dillerin yanı sıra Slovakça, Kazakça, Türkmençe, Arapça, Ukraynaca ve Kırgızca gibi dillerde de tercüman talebi artmıştır. Sektörün büyüklüğünün 200 milyon doları aştığı tahmin edilmektedir.

Kuzey Afrika, Çin ve Türki Cumhuriyetleri'ne yönelik ticari faaliyetlerdeki artış, Rusça ve Çince'nin yanı sıra Slovakça, Arapça, Kazakça, Türkmençe, Ukraynaca ve Kırgızca tercümanlara olan talebin artmasını neden olmuştur. Son 10 yılda 3 kat büyüyen sektörde, bine yakın firmanın hizmet verdiği tahmin edilmektedir.

Çevirmenlik Sektörü*:

- Çeviri sektörü son 10 yılda 3 kat büyüyerek 200 milyon dolarlık hacme ulaştığı,
- Çeviri sektörünün dünyadaki büyüklüğü 9 milyar doları olduğu,
- Türkiye'de kayıtlı tercüme bürosu sayısı bine yaklaştığı,
- Türkiye'de yazılı tercüme yapan çevirmen sayısı 50 bine ulaşırken, sözlü tercüman sayısı da bini bulduğu,

tahmin edilmektedir.

Çevirmenler, kamuda mütercimlik-tercümanlık kadrosuyla çalıştırılmakta olup şu an kamuda çalışan mütercim-tercüman kadrosuyla çalışan personelin sayısı bilinmemektedir. Özel

⁴ 15.05.2009 tarihinde Atılım Üniversitesi Çevirmenlik Mesleği Ve Çeviri Piyasası Konferans metni, s.8

⁵ <http://www.ankaraceviri.com/tercume-burosuy-sayisi/>

sektörde ise çeşitli firma ve şirketlerde istihdam edilmekle birlikte daha çok özel çevirmenlik şirket veya bürolarında çalışmaktadırlar. Bir kısım çevirmenlerde serbest meslek olarak kendisinin kurduğu çeviri bürolarında çalışmaktadır. Çevirmenlik mesleğine ilişkin olarak bir meslek odası bulunmamaktadır. Bu mesleği yapmak isteyenler işyeri açarken ticaret odasına üye olabilmektedir. Çevirmenlik mesleğine ilişkin olarak mevzuat taraması sonucunda çevirmenlik mesleğinin standartları, çalışma koşulları, ücretleri ve hakları ile mesleğin örgütlenmesiyle ilgili yasal bir düzenlemenin olmadığı da görülmektedir.

Ülkemizde;

- ✦ Türkiye Çevirmenler Derneği,
- ✦ Çeviri Derneği,
- ✦ Çeviri İşletmeleri Derneği,
- ✦ Çevirmenler Meslek Birliği,
- ✦ Kitap Çevirmenleri Meslek Birliği,
- ✦ Türkiye Konferans Tercümanları Derneği,
- ✦ Oyun Yazarları ve Çevirmenleri Derneği,

çevirmenlerle ilgili başlıca örgütlenmeler arasında yer almaktadır.

TÜRKİYE’DE ÇEVİRMENLİK MESLEĞİNDE ÇALIŞANLARIN SORUNLARI

Kamuda Sektöründe Çalışan Çevirmenlerin Sorunları

1-Hizmet Sınıfının Değiştirilmesi ve Özlük Haklarının Yeniden Düzenlenmesi

Bugün kamuda çalışan Mütercim unvanlı personel, görev tanımı, hizmet sınıfı-unvan ilişkisindeki çelişkiden dolayı görev karmaşası bulunmaktadır. Karmaşanın nedeni, Mütercimlerin Genel İdare Hizmetleri(GİH) sınıfında tanımlanmasıdır. Mütercim-Tercümanlar, kamuda GİH sınıfında tanımlandıkları için “Büro Memurluğu” yerine getirdiklerini ileri sürmektedirler.

Resmi kurumlarda çalışanlar yapılan çeviri mesleğinin teknik ve uzmanlık gerektiren bir iş olduğunu bu nedenle mütercimlik –tercümanlık kadrosuyla alınan personelin teknik hizmetler sınıfına dâhil edilmesini talep etmektedirler. Bu sayede Teknik Hizmetler

Sınıfı(THS) kapsamındaki Mütercim-tercümanların görev ve özlük hakları itibariyle “Dil Uzmanı ve Teknik Araştırmacı kimliğine sahip olacağını dile getirmektedirler.

2-Görev Tanımının Belirlenmesi/Netleştirilmesi

Mütercim-Tercümanlar, GİH sınıfında tanımlandıkları için genellikle asıl görevlerinin dışında büro memurluğuna ilişkin görevleri yerine getirmektedir. Dolayısıyla kamuda çalışan Mütercim-Tercümanlar kendi uzmanlık alanı dışında işlerin yaptırılmaması için görev tanımının belirlenmesi ve netleştirilmesi gerekmektedir. Bugün Kamu kurumlarında çalışan mütercimlerin kurum içinde ve genel tanımlı olarak mesleki faaliyet alanları ise:

- Uzmanlık alanı gerektiren teknik metinlerin çevirilerinin yapılması,
- Avrupa Birliği projelerinin Türkiye Cumhuriyeti mevzuatına entegrasyonunda fiilen görev alınması,
- Nitelikli çeviri yapabilmek için Avrupa Birliği hukuku, aile hukuku, yabancılar hukuku gibi alanlarda çalışmaların yapılması,
- Mültecilerin uluslar arası hukuki süreçte kendileri için önem arz eden ve mülteci şubelerimize sunulan metinlerin tercümelerinin yapılması,
- Büro amiri ve memurları tarafından istendiği takdirde günlük siyasi gazete dergi ve güncel yayın araçlarından tercümelerin yapılması,
- İltica prosedürü sonucunda mültecilere olumlu ya da olumsuz bir cevap verme adına görüşmeyi yapan kişiye kaynak doküman olması açısından mültecilerin menşe ülkeleri ile ilgili bilgi ve belgelerin çevrilmesi,
- Gerektiğinde şube içinde ya da nezarethanelerde bulunan yabancıların uymaları gereken kuralların kendi dillerinde yazılması,

- Yabancı ülke mahkemelerince verilen kararların tercüme edilmesi,
- Evlilik cüzdanı, pasaport gibi kişilere ait resmi doküman ve belgelerin tercümelerinin gerçekleştirilmesi,
- Psikolog eşliğinde yabancı uyruklu çocuklar, kadınlar ve sorunlu kişilerle görüşmelere katılım sağlanmasıdır.

Özel Sektörde Çalışan Çevirmenlerin Sorunları

1-Meslek Odasının Bulunmaması

Ülkemizde çevirmenlere ilişkin bir meslek odasının olmayışı nedeniyle resmi evraklar için noter tasdikli çeviri kabul görmekte ve çevirmenlerde noterler aracılığıyla mesleki kazançlarını elde edebilmektedir. Ülkemizde Çevirmenler Odası kurulduğunda Oda üyeleri olan Tercüme Büroları artık evraklarını noter tasdikli yaptırmak yerine Çevirmenler Odasına bağlı olmaları yeterli olacak ve "Oda tasdiki" kullanılacaktır. Bu durum aynı zamanda tercüme işi yaptıracak olan şahıslarında noter ücretlerinden muaf olmasını sağlayacaktır.

2-Meslek Standartları ve Mesleği Yeterliliği Belirleyen Bir Mevzuat Düzenlemesinin Bulunmaması

Ülkemizde üniversitelerin tercümanlık-mütercimlik, çeviribilim veya herhangi bir yabancı dil bölümünden mezun olanlar çeviri bürosu kurabilmekte veya bu bürolarda herhangi bir şart olmaksızın çalışabilmektedir. Meslek standartlarının olmayışı nedeniyle çeviri yapan kişiler, çeviri yapacağı dilde yeterli olup olmadığının belirlenmeden çeviri yapmaktadır. Bu durumda yapılan çevirilerin kalitesinin düşmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla çeviri mesleğini icra edecek kişilerin o dilde çeviri yapması için belirli bir yeterliliğe ve belirli özelliklere sahip olması gerekir. Mesleki Yeterlilik Kurumunda tercümanlık mesleğine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Kurum koordinesinde meslek standartlarının oluşturulması gerekmektedir.

3-Notere Bağımlı Çalışmasının Getirdiği Zorluklar

1972 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe 1512 sayılı Noterlik kanunu konduğunda çeviri sektörü hemen hemen bulunmamakta ve dil bilen çevirmenler noterlerde maaşlı çalışarak bu hizmeti vermektedir. Bu dönemde çıkan noterlik kanununda belirtilen çevirmen tanımı noterde çalışan çevirmen olarak yapılmıştır, günümüzde hiçbir noterde maaşlı çevirmen çalışmadığı ve çevirmenlik mesleği iyice yaygınlaştığı görülmektedir. Çeviri hizmetlerinin çeviri bürosu veya kuruluşlarınca yapılmakta olmasına rağmen halen 1972 yılındaki sistem uygulandığından çevirmenlik mesleği yeterince kurumsallaşamamıştır.

Noterlerde çeviri hizmeti sunumu; çeviri büroları veya çevirmenler tarafından yapılmış çevirilerin fotokopileri çekilmesi ve burada yevmiye numaraları verecek şekilde getirilerek tasdik edilmesidir. Bu belgelerden noterler kâğıt parası, yazı parası, karşılaştırma parası, fotokopi parası gibi ücretleri rahatlıkla almakla birlikte, tamamen çevirmene ait olarak tahsil edilen çeviri ücretine de ise çevirmenlerle pazarlığa girmeleri nedeniyle çevirmenlerin çalışmalarının karşılıklarını almakta zorlanmaktadır. Bu nedenle çevirmenler notere bağımlı çalışma zorunluluğunun kaldırılmasını istemektedirler.

AB ÜLKELERİNDE ÇEVİRMENLİK MESLEĞİ

Türkiye dışında önemli üç AB üyesi(İngiltere, Fransa, Almanya) ülkeye bakıldığında bu ülkelerdeki çevirmenlik mesleği ile ilgili durum aşağıdaki gibidir.

İNGİLTERE

- İngiltere’de öncelikle tercümanlıkla ilgili üniversite diplomasının bulunması gerekmektedir.
- Ardından tercüman olabilmek için Dilbilimi Enstitüsünde(Chartered Institute of Linguists) yapılan çeviri becerilerinin ölçüldüğü tercümanlık sınavına girilmektedir
- Enstitüde farklı uzmanlık alanları için tercümanlık sınavları da yapılmaktadır. Örneğin kamu hizmetleri tercümanlığı, hukuk tercümanlığı, konferans tercümanlığı gibi uzmanlık alanlarında sınav yapılabilir. Örneğin
- Enstitüden alınan diploma ile tercümanlık mesleği icra edilebilmektedir.

FRANSA

- Herhangi bir tercümanlık sınavı bulunmamaktadır.
- Çalışmaya başlamak için ise ilk olarak Fransa'da bulunan URSSAF(çeşitli alanlarda çalışma izni için başvuru alan kuruluş) kuruluşuna başvurulmaktadır.
- Buradan yazı/izin alınması gerekmekte ve bununun için burada dosya açılmaktadır.
- Tercümanlık diploması ve ekonomik durumunuzu gösteren bir belge istenmektedir.
- İlgili kuruluşa kayıt olabilmek için birkaç haftadan bir aya kadar beklenebilmekte ve uzun bir İdari süreçten sonra yapılan kaydın yapılmasıyla tercüman olarak çalışmaya başlanabilmektedir.

ALMANYA

- Almanya'da ise her eyaletin çıkardığı yasal düzenleme çerçevesinde çevirmenlik mesleği yapılabilmektedir.
- Genellikle eyaletlerde bazı farklılıklar bulunmasına rağmen genel uygulama eyalet meclisinin çevirmenlikle ilgili meslek odası kanunu çıkarmakta; sınavın düzenlenmesi ve meslekle ilgili diğer konularda karar alma yetkisini ilgili odaya bırakmaktadır.
- Oda ise kanun çerçevesinde Tercüman ve Mütercimler Sınavı Yönetmeliği çıkarmakta ve bu Yönetmeliğe göre sınavları gerçekleştirmektedir.
- Sınavlar farklı uzmanlık alanlarını da içeren (Fen Bilimleri, Hukuk, Sosyal Bilimler, İktisat, mühendislik vb.) yazılı ve sözlü olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilmektedir.
- Zorlu sınavı kazananlar, 'Devletçe sınava tabi tutulmuş Mütercim' veya 'Devletçe sınava tabi tutulmuş Tercüman' unvanını kullanarak çevirmenlik mesleğini icra edilebilmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Mevcut durumu değerlendirdiğimizde ülkemizdeki çevirmenlik mesleği ile ilgili ulaşılan sonuçlar aşağıdaki gibidir:

- Çevirmenlik mesleği ülkemizde ilk dönemlerde yaygın ve ayrı bir meslek kolunu oluşturmamakla birlikte günümüzde AB ve ticaret, turizm ve diğer alanlarda dünya ülkeleriyle gelişen ilişkiler sonucunda ayrı bir meslek kolu haline gelmiştir. Bu nedenle çevirmenlik mesleğinin notere bağımlı bir meslek olmaktan çıkarılması gerekmektedir.
- Çevirmenlik mesleğinin başlı başına bir meslek olabilmesi;
 - ✓ Bir çevirmenlik yasaının çıkarılmasına,
 - ✓ Çevirmenler odasının kurulmasına,
 - ✓ Meslek standartlarının oluşturulmasına,
 - ✓ Çevirmenlik mesleğini icra edecek kişilerin belirli bir yetkinliğe sahip olduğunu belirleyen yeterlilik sınavlarından geçirilmelerine,bağlıdır.
- Özellikle kamu sektöründe çalışan çevirmenlerin hizmet sınıfının değiştirilmesi ve özlük haklarının yeniden düzenlenerek görev tanımlarının netleştirilmesi bu sektörde çalışan çevirmenlerin çalışma koşullarını iyileştirecektir.
- Mahkemelerde görev alan çevirmenler için belirli kıstaslar aranmalı ve mahkeme veya hukuk tercümanları müessesesi oluşturulmalıdır. Yapılan İncelemelerde mahkemelerde görev alan çevirmenlerin sadece notere yemin ederek yeminli tercüman unvanını kazanmakta ve bu kıstas dışında meslekle ilgili herhangi bir yetkinlik aranmamaktadır. Bu tercümanlar mahkemelere davalı ve davacının iddia ve savunmalarını sunmaktadır. Bu durum yargılamalarda savunma hakkının ihlaline veya davacının iddialarını gerektiği gibi ileri sürememesine neden olabilir. Hatta yanlış yapılan tercüme davaların yanlış kararlarla sonuçlanmasına neden olabilir.

SONUÇ

Çevirmenlik mesleği küreselleşen dünyanın getirdiği yeni bir meslek dalıdır. Yaklaşık 200 milyon dolarlık hacme ulaşan çevirmenlik sektörüne bir düzenleme getirilmelidir. Özellikle AB ve birçok ülkede çevirmenlik yasaları bulunduğu dikkate alınır, Türkiye’de bu alanda bir boşluk olduğu görülmektedir. AB yolunda olan ülkemizin bu alandaki boşluğu doldurması ve ilgili alanın düzenlenmesi, çeviri sektörü ve mesleğinin kalitesinin artırılması ve geliştirilmesine büyük katkı sağlayacaktır. Nitekim çeviri sektörünün düzenlenmesi amacıyla TÜÇED(Türkiye Çevirmenler Derneği) tarafından bir Yasa Taslağı Çalışması(**Ek**) hazırlanmış ve ilgili kurumlara sunulmuştur. Ancak söz konusu Yasa Taslağı Çalışması gerekli desteği bulamadığından dolayı sürüncemede kalmıştır. Uzun vadede ilgili yasa tasarısı taslağı gündeme alınarak çıkarılabileceği gibi; bu alanda Adalet Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Yükseköğretim Kurumu, Mesleki Yeterlilik Kurumu ve ilgili sektör temsilcilerinin katılarak bir yasa tasarısı oluşturulabilir ve bu yasa çıkarılabilir. Bu sayede sektör hem düzene kavuşacak hem de denetim ve kayıt altına alınacaktır.

Uzun vadede yasa çalışması düşünülebilirse de kısa vadede meslek standartlarının belirlenmesi önem arz etmektedir. Ülkemizde konu ile ilgili bulunan boşluk nedeniyle Mesleki Yeterlilik Kurumunun mesleki standartların hazırlanması ve mesleki yeterliliklerin belirlenmesine yönelik çalışma başlatması gerekmektedir.

EK: ÇEVİRMENLİK YASA TASLAĞI
SERBEST VE YEMİNLİ ÇEVİRMENLİK VE UYGULAMA KANUNU TASLAK
ÇALIŞMASI

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 - Bu Kanunun amacı, Çevirmenlik faaliyetlerinin ve işlemlerin sağlıklı ve güvenilir bir şekilde işleyişinin sağlanmasına, çeviri faaliyetleri ile ilgili mevzuat çerçevesinde Yeminli Çevirmenlerce kurulacak Yeminli Büro ve Kuruluş standartlarının belirlenmesine, Yüksek Mesleki standartların belirlenmesine ve mesleği gerçekleştirmek üzere, “Serbest Çevirmenlik” ve “Yeminli Çevirmenlik” mesleğinin belirlenmesine ve hizmetlerin ifası için Yeminli Çevirmenlerce, Yeminli Çeviri Büro ve Kuruluşların kurulmasının sağlanmasına, Çevirmenler Meslek Odaları ve Çevirmenler Meslek Odaları Birliğinin kurulmasına, organlarının seçimlerine dair esasları düzenlemektir.

Bu Kanun hükümlerine göre meslek icrasına hak kazananlara “Serbest Çevirmen” ve “Yeminli Çevirmen” denir. Yeminli Çevirmenlerce kurulan Yeminli Çeviri Büro ve Kuruluşları çeviri tasdikine yetkilidirler. Mükellef ve odaya üye olmayanların Yeminli Çevirmenlik unvanını almış olsalar da tasdik yetkileri yoktur.

Yeminli Çevirmen, Yeminli Çeviri Bürosu ve Yeminli Çeviri Kuruluşu Adalet Bakanlığını temsilen Oda veya Birlikçe oluşacak bir kurul tarafından, mevzuata kural ve kaidelerine uygunluğu denetlenir. Uymayanlara uyarıda bulunur; buna rağmen uyumu sağlanamazsa detaylı bir rapor hazırlanarak oda yönetim kuruluna sunulur. Oda yönetim kurulu uyum sağlanmayan kısımların değerlendirmesini yapar ve suç sayılacak unsurun tespitinde yasal işlemi başlatılır.

Mesleğin Konusu

Madde 2 - A) Serbest ve Yeminli Çevirmenlik mesleğinin konusu :

Gerçek ve tüzelkişilere ait teşebbüs ve işletmelerin;

a) Genel kabul görmüş Çevirmenlik prensipleri ve ilgili mevzuat hükümleri gereğince, her türlü yazılı ve sözlü çeviri yapmak, Konferans çevirmenliği ve benzeri her türlü çeviri işlerini yapmak, bu konularla ilgili ders vermek, çeviri organizasyonu tertiplemek,

b) Yazılı çevirileri yevmiye numaraları ve tarihi verilerek tasdiklemek, mesleki beceri ve eğitim amaçlı kurslar vermek, çevirmen yetiştirmek,

c) Çeviri sistemlerini kurmak, geliştirmek, işletmecilik, çeviri, Yeminli Çeviri Büroları hizmeti ile ilgili işlerini düzenlemek veya bu konularda danışmanlık yapmak. Çeviri ile ilgili standartlara uygun olarak ders ve kurs vermek, tertiplemek, Konferans ve seminer organizasyonu düzenlemek, Çevirmenlikle ilgili her türlü cihaz, ekipman ve donanımları sağlamak, başkalarının istifadesine sunmak,

d) Yukarıdaki bentte yazılı konularda, belgelerine dayanılarak, kontrol, tahlil, denetim yapmak, Çeviri ve Yeminli Çeviri hizmetleri ile ilgili konularda yazılı görüş beyan etmek, çeviri hizmeti vermek, belge ve dokümanları çevirmek, yapılan çevirileri kontrol etmek, gerekli görülenleri yeniden çevirmek ve tanzim etmek, tasdik işlemlerini yapmak, bilirkişilik ve benzeri işleri yapmak. İlgilisi tarafından anlaşılabilmesi için talep edilen dile çevrilen her türlü belge ve dokümana çeviri tasdiki yapmak.

Yukarıda sayılan işleri, tasdik yetkisi olmadan yapan, mühür bulundurma yetkisi olmayan, bir işyerine bağlı olmaksızın veya herhangi bir kuruluştaki ücretli olarak bu işleri yapanlar ile bu işi mükellef olarak yapanlara serbest Çevirmen denir.

Yukarıda sayılan işleri; mevzuata uygun olarak, Yeminli büro veya bir çeviri Kuruluşuna bağlı olarak yapan, mükellef, odası üyesi olan, mühür bulundurma yetkisine sahip ve tasdik yetkisi bulunanlar ile mesleki bilgi ve beceri konusunda uzman kişilere Yeminli Çevirmen denir.

B) Yeminli Çeviri Bürosu mesleğinin konusu:

a) Fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde yazılı çeviri işlerini yapmanın yanında Kanunun ilgili maddesine göre çıkartılacak yönetmelik çerçevesinde her türlü çeviri ile ilgili işleri yapmaktır.

b) Yeminli Çevirmenlik işinin icrası için mükellef olmak zorundadırlar, Yeminli çevirmenlik statüsünü kazanmış kişilerce kurulacak olan, büro ile Kuruluş ve şubeleri Yeminli Çevirmenlik statüsü ile aynı yetki ile Yeminli Çevirmenlik tasdiki yapabileceklerdir.

c) Yeminli Çevirmenlerce Oda veya Birliğe bildirilen Yeminli Çeviri Bürosu veya Kuruluş ve şubeleri adlarına yapılan tasdik mühürleri ile yevmiye no ve tarihleri tasdikli çevirilerde bulunacaktır.

Meslek unvanlarının haksız kullanılması

Madde 3 - Kanunen kullanmaya yetkisi olmayanlar tarafından; serbest Çevirmenlik, Yeminli Çevirmenlik veya Yeminli Çeviri Bürosu ve Yeminli Çeviri Kuruluşu unvanlarının veya bu unvan ve kavramlara karışacak veya onlara benzer her türlü unvan, ibare veya remizlerin kullanılması yasaktır.

Serbest Çevirmenlerce, Yeminli Çevirmenlik veya Yeminli Çeviri Bürosu ve Yeminli Çeviri Kuruluşu unvanlarının veya bu unvan ve kavramlara karışacak veya onlara benzer her türlü unvan, ibare veya remizlerin kullanılması yasaktır. Bunu yapanlara hakkında yasal işlem yapılarak meslekten men ettirilir.

Odalar, yukarıdaki fıkraya aykırı davranışları öğrendiklerinde Cumhuriyet Savcılığına bildirmek mecburiyetindedirler. Cumhuriyet Savcılığınca tahkikatın sonucu, odaya ve ilgililere bildirilir.

Genel Şartlar

Madde 4 - Meslek mensubu olabilmenin genel şartları şunlardır :

a) T.C. vatandaşı olmak (yabancı serbest Çevirmen, Yeminli Çevirmenlik hakkındaki hüküm

saklıdır).

b) Medenî hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak.

c) Kamu haklarından mahrum bulunmamak.

d) Taksirli suçlar hariç olmak üzere; 5 yıldan fazla ağır hapis, yahut Çevirmenlik mesleğini yapmaya engel sayılabilecek yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hüküm giymiş ve sabıkalı bulunmamak.

e) Ceza veya disiplin soruşturması sonucunda memuriyetten çıkarılmış olmamak.

f) Meslek şeref ve haysiyetine uymayan durumları bulunmamak.

g) En az bir yabancı dilde çeviri yapabilmek,

h) Çevirmenlik mesleği ile ilgili olmak.

i) Meslek kural ve kaidelerini yerine getirmek ve haksız rekabet yaratmamak.

Serbest ve Yeminli Çevirmen Olma ve Yeminli Çeviri Bürosu veya Kuruluşu Açabilmenin Özel Şartları

Madde 5 - A) Yeminli Çeviri Bürosu veya Kuruluşu kurmak için aşağıdaki özel şartlar aranır.

a) Mütercim Tercümanlık, dil, lisan, yabancı dil, yabancı dil ağırlıklı muhtelif dallarında eğitim veren fakülte ve yüksekokullardan veya denkliği Yükseköğretim Kurumunca tasdik edilmiş yabancı yükseköğretim kurumlarından en az lisans seviyesinde mezun olmak veya diğer öğretim kurumlarından lisans seviyesinde mezun olmakla beraber bu fıkroda belirtilen bilim dallarından lisansüstü seviyesinde diploma almış olmak veya Serbest çevirmenlik unvanını almış olmak.

b) Staj amacıyla yeminli Çeviri Bürosu veya Yeminli Çeviri Kuruluşlarında beş yıl çalışmış ve bu çalışmaları süresince bu işletmelerdeki, evrak ve dokümanların tanzim ve tasdik şekilleri ile bu tür büro ve kuruluşları işletebilecek bilgi ve beceriye sahip olmak. (Staj kuruluşunca staja ilaveten belirlenir)

c) Yeminli Çevirmenlik sınavını kazanmış veya mevzuat gereği Yeminli Çevirmen olmak. Türkiye genelinde Çeviri hizmeti veren kamu kuruluşları ile kanunlar uyarınca Serbest Çevirmenlik yetkisi almış olanlardan, bu yetkilerini aldıkları tarihten itibaren kamu kurum ve kuruluşlarında 8 yıllık hizmet süresini dolduranlar ile (a) bendinde sayılan konularda en az 8

yıl öğretim üyesi veya görevlisi olarak çalışmış bulunanlar için sınav şartı aranmaz.

d) Yeminli Çeviri bürosu veya kuruluşta tasdikli olarak yapılacak her tür çevirinin kural ve kaidelere uygun olarak yapılacağına dair Asliye Ticaret Mahkemelerince yemin etmek.

e) Mülki amirlik ve Valiliklere Yeminli Çevirmenlik, Yeminli Çeviri Bürosu ve Yeminli Çeviri Kuruluşları ile ilgili imza sirküleri ve Asliye Ticaret Mahkemesince alınan yemin fotokopisi ile Oda kayıt belgesi örneği dilekçe ekinde verilir.

f) Yeminli Çeviri Bürosu ve Yeminli Çeviri Kuruluşları bu kanunda belirtilen standartlara uygun olarak Yeminli Çevirmenlik Yetkisine sahip kişilerce kurulur.

g) Staja tabi olmayanlar, evrak ve dokümanların tanzim ve tasdik şekilleri ile bu tür büro ve kuruluşları işletebilecek bilgi ve beceriye sahip oldukları Oda veya Birlikçe belirlenir.

h) Haksız rekabeti önlemek amacı ile her bir Yeminli Çeviri Bürosu ve Şirketler ayını sokak veya caddede 500 metreden yakın aralıklarda kurulamaz. Kurulu bulunanlar ise ilk adres değişikliğinde bu mesafeye uymak zorundadır. Ayrı Sokak ve caddelerde bulunan ve birbirlerini görmeyecek şekilde bulunanlarda bu mesafe aranmaz. Bunun kontrolü oda tarafından yapılarak uymayanlara izin verilmez.

B) Serbest Çevirmen Olmanın Şartları:

a) Serbest Çevirmenlik unvanı ile Konferans ve Seminer çevirmenliği için; Mütercim Tercümanlık, dil, lisan, yabancı dil, yabancı dil ağırlıklı muhtelif dallarında eğitim veren fakülte ve yüksekokullardan veya denkliği Yükseköğretim Kurumunca tasdik edilmiş yabancı yükseköğretim kurumlarından en az lisans seviyesinde mezun olmak veya diğer öğretim kurumlarından lisans seviyesinde mezun olmakla beraber bu fıkarda belirtilen bilim dallarından lisansüstü seviyesinde diploma almış olanlar ile (5.B-b) fıkrasında belirtilenler, 5 yıllık normal çeviri stajına ilave olarak bu görevi icra eden Yeminli Çevirmenlik Bürolarında, Yeminli Çevirmenlik Kuruluşlarında veya serbest konferans çevirmenlerinin görev yaptıkları kurum ve kuruluşlarda en az 5 konferans veya seminerde yardımcı çevirmenlik yapmış olup,

Serbest çevirmenlik sınavında başarılı olmak. Bu fıkrada belirtilen konuda 8 yıl kamu kurum ve kuruluşunda çevirmenlik veya öğretim üyeliği yapmış olanlar ile profesörlük unvanını almış olanlarda sınav şartı aranmaz.

b) Serbest Çevirmenlik unvanı ile normal yazılı ve sözlü çevirmenlik için; (5.A-a) bendinde belirtilen konularda en az ön lisans seviyesinde öğrenim görmüş olanlar ile Anadolu liseleri ve Yabancı dil eğitimi veren lise ve benzeri okullardan mezun olanlar 5 yıllık, bu okullardan ayrılmış veya yurt dışında eğitim görmüş en az ortaokul düzeyinde eğitim görenler, 7 yıllık stajını Yeminli Çeviri Büroları veya Yeminli Çeviri Kuruluşlarında tamamladıktan sonra Serbest Çevirmenlik Sınavında başarılı olmak, Bu fıkrada belirtilen konuda 8 yıl kamu kurum ve kuruluşunda çevirmenlik veya öğretim üyeliği yapmış olanlar ile profesörlük unvanını almış olanlarda sınav şartı aranmaz.

c) Normal yazılı ve sözlü çevirmenlik yapanlar ile Konferans ve Seminer çevirmenliği yapanlar bildikleri dilde Serbest Çevirmenlik unvanı ile dilediği özel, kamu, kurum ve kuruluşlarında serbestçe çalışabilecek veya mükellef olarak odaya kayıtlı olması halinde bu mesleği serbest Çevirmenlik statüsüne uygun olarak icra edeceklerdir.

d) Serbest Çevirmenlik statüsünde olanlar “Yeminli Çevirmenlik” unvanını kullanamazlar ve Kanunun (2-A) maddesinin (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen işleri yapamazlar ve tasdik yetkileri yoktur.

e) Serbest Çevirmenlerin Yeminli Çevirmen olmaları için, Yeminli Çevirmenlik sınavında sonra başarılı olmaları halinde Yeminli Çevirmenlik unvanını alacaktır. Ancak bir yıl içinde mükellef olarak bu mesleği icra etmeye başlaması durumunda geçerli olacaktır.

Staj Süresinden Sayılan Hizmetler

Madde 6 - Aşağıda belirtilen hizmetlerde geçen süreler, staj amacıyla Yeminli Çeviri Büroları veya Kuruluşlarında çalışılmış süre olarak kabul edilir.

a) Kanunları uyarınca Serbest Çevirmen olarak çalışanların bu yetkiyi aldıktan sonra kamu hizmetinde geçen süreleri.

b) Kamu kuruluşlarının veya özel kuruluşların Çeviri birimlerinde birinci derece çeviri

yetkisini haiz, çevirinin fiilen sevk ve idare edilmesinden veya denetiminden sorumlu bulunanların bu hizmetlerinde geçen süreleri.

c) Bu Kanunun 5 inci maddesinin (A-a) bendinde sayılan konularda öğretim üyesi veya görevlisi olarak çalışanların bu görevlerde geçen süreleri.

Yabancı Çevirmenler

Madde 7 - Çevirmenlik mesleğini resmen yapmakta olan yabancı bir devletin tabiiyetindeki kişilerin, T.C. tabiiyetindeki Çevirmenlerde aranan nitelikleri taşımak ve Türkçe bilmek şartıyla, kendi memleketlerinde elde etmiş oldukları haklar ve hizmetleri, Serbest Çevirmenlik veya Yeminli Çevirmenlik unvanı altında Türkiye’de de yapmalarına, oda veya birliğin teklifi üzerine Adalet bakanlığının onayı ile izin verilebilir.

Yeminli Çevirmen Olabilmenin Özel Şartları

Madde 8 - Yeminli Çevirmen olabilmek için :

- a) En az beş yıl serbest Çevirmenlik yapmış olmak veya yapmış sayılmak,
 - b) Yeminli Çevirmenlik sınavını vermiş olmak veya muaf olmak,
 - c) Yeminli Çevirmenlik Yetkisini almış olmak,
 - d) Vergi Mükellefi olmak,
 - e) Oda üyesi olmak
 - f) Asliye Ticaret Mahkemelerince Yemin etmek,
- şartları aranır.

6.maddenin (a),(b), ve (c) bentlerinde belirtilenler serbest çevirmenlik yapmış sayılır. Kanunları uyarınca Çevirmenlik yetkisi almış ve meslekî yeterlilik sınavını vermiş olanlar ile yukarıda sayılan konularda profesörlük unvanı almış bulunanlar için sınav şartı aranmaz.

Serbest ve Yeminli Çevirmenlik Sınavı

Madde 9 - Serbest çevirmenlik sınavı Oda veya Birlik tarafından yazılı olarak yapılır. Sınav Komisyonu 7 üyeden oluşur. Üyelerin 2’si Adalet Bakanlığını temsil eder. 3 üye kanunda belirtilen meslek mensuplarını temsil eden Oda veya Birlik Yönetim Kurulunca belirlenecek 5 aday arasından seçilir, diğer 2 üye ise, oda veya Birlik tarafından teklif edilecek 4 üye

arasından Adalet Bakanlığınca seçilir.

Sınav Komisyon üyeliklerine aday gösterileceklerin; Mütercim Tercümanlık, dil, lisan, yabancı dil, yabancı dil ağırlıklı muhtelif dallarında eğitim veren fakülte ve yüksekokullardan veya denkliği Yükseköğretim Kurumunca tasdik edilmiş yabancı yükseköğretim kurumlarından en az lisans seviyesinde mezun olmuş veya diğer öğretim kurumlarından lisans seviyesinde mezun olmuş veya belirtilen bilim dallarından lisansüstü seviyesinde diploma almış veya bu dallarda en az on yıl görev yapan öğretim görevlilerinden veya Yeminli Çevirmenlik yetkisini almış bulunmaları şarttır. Sınav şekli ve yöntemi ile konu seçimine oda veya birlik karar verir.

Yemin

Madde 10 - Yeminli Çevirmenlik mesleğine kabul edilenler, görevlerine fiilen başlamadan önce, Asliye Ticaret Mahkemesinde aşağıda yazılı şekilde yemin ederler.

“Yeminli Çevirmenlik mesleğini, bir kamu hizmeti ile aynı olduğunu bilerek, Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına, meslekî kurallara ve meslek ahlakına uyacağıma, mesleğimi tam bir bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlikle yerine getireceğime, üzerime aldığım işleri dikkat ve özenle yapacağıma, namusum ve şerefim üzerine yemin ederim.”

Tasdik ve Tasdikten Doğan Sorumluluk

Madde 11 – a) Yeminli Çevirmenlik, Çeviri Büro veya Kuruluş, Çevirilerin, gerçek ve tüzelkişilerin veya bunların teşebbüs ve işletmelerine ait her tür belge ve dokümanların aslına uygun olarak, Çevirmenlik prensipleri ile Çevirmenlik standartlarına göre yapılan çevirilerin tasdiklerini yaparlar ve resmi makam ve mercilere ibraz edilecek çeviri tasdiklerinde çeviri yapılan dokümanın fotokopisi eklenerek yevmiye numara ve tarihleri ile tasdik ederler.

Verilen yevmiye numara ve tarihleri ile belge veya ilgisinin adı belirtilmek suretiyle sıra numarası ile deftere kaydedilir ve bu defterler en az beş yıl süre ile saklanır.

b) Taahhütname, Beyanname, Muvafakatname, Vekaletname, temlikname ve sirküler gibi benzeri belgeler ile, kişi veya kuruluşları her tür sorumluluk altına sokacak nitelikte olan yurt içinde tanzim edilen belgelerde noter veya ilgili resmi mercilerce, Yurt dışında tanzim

edilenlerde ise noterce veya ilgili resmi mercilerce imza veya imza tasdikleri yapılmış olanların çeviri tasdiki yapılabilecektir. Kişi veya kuruluşların imzaları ile tanzim edilen bu tür belgeleri imzalayanın orijinal imza sirkülerleri ile birlikte çeviri yapılması mümkün olacaktır. Dilekçe niteliğinde olan ve ilgilisi tarafından imzalanmış olan belgelerde bu koşullar aranmaz. Sadece yapılan çevirinin ilgisince anlaması amacıyla yapılan çevirilerde belge ne olursa olsun “ilgilinin anlaması için” ibaresi belirtilerek çeviri tasdiki yapılır. Bu tür herhangi bir resmiyeti olmayan çeviri tasdiklerinde yevmiye numarası verilmesine ve yevmiye kayıtlarının yapılmasına gerek yoktur.

c) Yabancı uyruklu veya Türkçe bilmeyenlerin noterlik işlemlerinde öncelikle Yeminli Çeviri Bürosu veya Yeminli Çeviri Kuruluşuna müracaat eder ve talepleri doğrultusunda mevzuata uygun olarak tanzim edilecek belgeye ilgilinin imzası alınarak, Yeminli çeviri Bürosu veya yeminli çeviri kuruluşunca tasdiklenir ve kimlik tespiti herhangi bir noterliklerce yapılır. Noterlikler kimlik tespiti için Yeminli çeviri Bürosu veya Yeminli Çeviri Kuruluşunca hazırlanmış tasdikli ibraz edilen bu belgelere noterce kimlik tespiti işlemini yarar ve bu işlemi ücretlendirirken çeviri ücreti alamaz. Yeminli çevirmenlik yetkisi almış olanların Türkçe bilmeyenlerle bizzat notere gelerek de bu işlemi noterlikte tamamlamaları mümkündür.

d) Yeminli Çeviriler, Oda veya Birlikçe Yeminli Çevirmenlik, Yeminli Çeviri Bürosu ile Yeminli Çeviri Kuruluş ve şubelerine zimmetli verilecek olan T.C. Adalet Bakanlığı, Yeminli Çevirmenler Odası, Yeminli Çevirmen ve Yeminli Çeviri Bürosu adi yazılı mühür ile yevmiye no ve tarihi verilerek tasdiklenir.

e) Yeminli çevirmen, Yeminli Çeviri Büro ve Yeminli Çeviri Kuruluşlarınca tasdik edecek tüm dillerde her tür resmi ve özel belge ve dokümanlar; tanzim eden ilgilisi veya ilgilileri tarafından imzalı, mühürlü, elektronik çıktılı ve matbuatlar ile belge statüsündeki her tür evrakların çevirileri orijinal fotokopileri veya asılları eklenerek birbirinden ayrılmayacak şekilde tasdiklenir. Ayrıca her tür belge ve dokümanların, tasdik edilebilir statüde olup olmadıkları incelendikten sonra, asıl belge veya fotokopisi çeviri ile birleştirilerek tasdiklenecektir. Yevmiye numaralı ve tarihli tasdikli bu çeviriler T.C.’nin resmi kurum ve kuruluşlarında ve özel kişi ve kuruluşlarda geçerli olacaktır.

f) Yurtdışına gidecek belge ve dokümanların gerekli görülmesi halinde, ilgili Yeminli

Çevirmen, Yeminli Çeviri Büro veya Yeminli Çeviri Kuruluş tarafından tasdikten sonra, mülki amirliklerce apostil tasdiki yapılır veya Valilikçe gideceği ülkeye göre uygun tasdik yapılır.

g)Tercihen yurtdışına gidecek belge ve dokümanların gerekli görülmesi halinde, ilgili Yeminli Çevirmen, Yeminli Çeviri Büro veya Yeminli Çeviri Kuruluş tarafından tasdikten sonra, Oda veya birlik tasdikleri yapılır.

h) Kanunları gereğince, kamu kurum ve kuruluşlarına verilen tasdik edilmiş çeviri belgeleri, kamu idaresinin yetkili memurlarınca, yeterli bir belge olarak kabul edilir.

ı) Yeminli Çevirmen, Yeminli Çeviri Büroları veya Yeminli Çeviri Kuruluşları yaptıkları çeviri tasdikinin doğruluğundan sorumludurlar. Yaptıkları tasdik doğru olmaması halinde, tasdik yapılan belge ve dokümanlar ile sınırlı olmak üzere sorumlu olurlar. İlgilisince gerekli görüldüğünde hiçbir ücret talep edilmeksizin yetersiz görülenler düzeltilip veya yeniden çevirisi yapıp tasdiklenir. Bu Kanun hükümlerine göre meslek icra edenlerin çevirmenlik kanunları ve diğer kanunlardaki sorumlulukları saklıdır.

Meslekle İlgili Konularda Çalıştırılmayacak Olanlar

Madde 12 - Meslek mensupları, kişisel veya ortak bürolarında mesleği yapmaları yasaklananları çalıştıramayacakları gibi, bunlarla her ne şekilde olursa olsun meslekleri ile ilgili işbirliği yapamazlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Serbest ve Yeminli Çevirmenler Odaları

Odalar, Nitelikleri ve Faaliyet Sınırı

Madde 14 - Serbest ve yeminli Çevirmenlerin odaları birlikte kurulur. Serbest ve yeminli Çevirmenler odaları, bu Kanunda yazılı esaslar uyarınca meslek mensuplarının ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, bu mesleklerin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak

maksadıyla kurulan, tüzelkişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Bu Kanunda kullanılan oda deyimi, birlikte kurulacak olan serbest ve yeminli çevirmenler odalarını ifade eder.

Odalar, kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamazlar.

Odaların Kuruluşu

Madde 15 - Bölgesi içinde kendi mesleği konusunda en az 20 meslek mensubu bulunan il merkezlerinde bir oda kurulur. Kurulan Serbest ve Yeminli Çevirmenler odaları, buldukları ilin adıyla anılır.

Yeterli sayıda meslek mensubu bulunmayan ve oda kurulamayan yerlerin en yakın odaya bağlanmasına veya bölge odaları kurulmasına Birlikçe karar verilir. Bu karar Adalet Bakanlığına bildirilir.

Odalar, kuruluşlarını Birlik Yönetim Kurulu aracılığıyla Adalet Bakanlığına bildirmekle tüzelkişilik kazanırlar.

Odalara üye olmayan meslek mensupları meslekî faaliyette bulunamazlar.

Amaçları dışında faaliyet gösteren odaların sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine, Adalet Bakanlığının veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılığının istemi üzerine, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Mahkemece on yedinci maddede yazılı organların görevlerine son verilmesi halinde kararda ayrıca, görevlerine son verilen organları bu Kanunda yazılı usullere göre seçecek organları toplamak üzere, Oda Yönetim Kurulu için Oda Genel Kurulu üyeleri arasından, Birlik Yönetim Kurulu için Birlik Genel Kurulu üyeleri arasından üç kişi görevlendirilir. Seçim, görevlendirilen bu üç kişi tarafından bir ay içinde sonuçlandırılır. Görevlendirilen bu üç kişi bu fıkra yazılı süre içinde görevlerine son verilen organlar gibi görevli ve yetkili

olup aynı şekilde sorumludurlar. Bu fıkra hükmüne göre seçilecek yeni organlar eski organların görev sürelerini tamamlarlar.

Adalet Bakanlığının bu Kanun uyarınca Oda organlarının işlemleri hakkında onay mercii olarak verdiği kararları görevli oda organları aynen yerine getirmekle yükümlüdürler. Bakanlık kararını, idarî yargı merciiinin yürütmenin durdurulmasına veya esasına ait kararı veya kanunî bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun mecburî kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen oda organları hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içerisinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlarlar.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin kanunda yazılı cezaî sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine sebep olan tasarrufları hükümsüzdür.

Ancak, milli güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesi veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, odalar, vali tarafından faaliyetten men edilebilir. Faaliyetten men kararı, yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim kararını kırk sekiz saat içinde açıklar, aksi halde, bu idari karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Göreve son verme ve görevden uzaklaştırma hükümleri oda genel kurulu hakkında uygulanmaz.

Odaların Gelirleri

Madde 16 - Odaların gelirleri aşağıda gösterilmiştir.

- a) Odaya giriş ücreti,
- b) Yıllık üye aidatları,
- c) Yardım ve bağışlar,
- d) Çeşitli gelirler.

Odaların Organları

Madde 17 - Odaların organları aşağıda gösterilmiştir.

- a) Genel Kurul,
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Disiplin Kurulu,
- d) Denetleme Kurulu.

Oda Genel Kurulunun Teşekkülü

Madde 18- Genel Kurul, Odanın en yüksek organı olup, odaya kayıtlı meslek mensuplarının katılımıyla meydana gelir.

Oda Genel Kurulunun Görevleri

Madde 19 - Genel Kurulun görevleri aşağıda gösterilmiştir.

- a) Odaların amaçlarının gerçekleştirilmesi için gereken karar ve tedbirleri almak.
- b) Oda Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Denetleme Kurulu üyeleri ile Birlik temsilcilerini seçmek.
- c) Oda için gerekli taşınmazların satın alınması veya mevcut taşınmazların satılması hususunda Yönetim Kuruluna yetki vermek.
- d) Yönetim Kurulunca yapılacak teklifleri incelemek ve karara bağlamak.
- e) Meslek mensuplarınca uyulması zorunlu meslekî kararlar alınması konusunda Birliğe tekliflerde bulunmak.
- f) Yıllık bütçeyi ve kesin hesapları tasdik etmek.
- g) Yönetim Kurulunu ibra etmek, gerektiğinde sorumlu görülenler hakkında disiplin soruşturmasına karar vermek.
- h) Odaya yazılacak adayların giriş ücretlerini ve odaya kayıtlı üyelerin yıllık aidatlarını tespit etmek ve bunların ödeneceği tarihleri belirlemek.
- i) Oda Yönetim Kurulunun çalışma raporunu incelemek, kabul etmek.
- j) Odanın görevlerine giren diğer işleri gündeme dayanılarak veya üyelerin teklifi üzerine

inceleyip karara bağlamak.

k) Kanunlarla verilmiş diğer görevleri yapmak.

Oda Genel Kurul Toplantısı

Madde 20 - Genel Kurul yılda bir defa Nisan ayının içinde başkanın daveti üzerine bütçeyi ve gündemdeki diğer maddeleri görüşmek ve gereken seçimleri yapmak üzere toplanır.

Oda Yönetim Kurulu Başkanı, Yönetim veya Denetleme Kurulu gerekli gördüğü hallerde Genel Kurul toplantıya çağırabilir.

Oda Yönetim Kurulu Başkanı, Odaya kayıtlı üyelerin beşte birinin görüşme konularını belirten yazılı talebi ile en geç 15 gün içinde Genel Kurul toplantıya çağırarak zorundadır.

Genel Kurul toplantısına, odaya kayıtlı üyeler yazı ile çağırılır. Çağırma mektubunun toplantı gününden en az 10 gün önce taahhütlü olarak postaya verilmiş veya üyeye tevdi edilmiş olması gereklidir. Davetiyede toplantının yeri, günü ve saati ile gündemi ve ilk toplantıda yeterli çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantının yeri, günü ve saati ile gündemi yazılır.

Oda Genel Kurulu üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, ikinci toplantıya katılan üye sayısı; Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulları asıl üyelerinin toplamının iki katından aşağı olamaz.

Gerek olağan, gerekse olağanüstü Genel Kurul toplantılarında ilk iş olarak toplantıya bir başkan, bir başkanvekili ile bir kâtip üyeden kurulu bir başkanlık divanı seçilir. Seçim ayrı ayrı ve Genel Kurulca aksine karar alınmadıkça işari oyla yapılır ve kullanılan oyların en çoğunu alanlar seçilir.

Genel Kurul toplantılarında kararlar hazır bulunanların salt çoğunluğu ile alınır. Oda Yönetim Kurulu Başkanı, yönetim ve denetleme kurulu üyeleri genel kurul başkanlık divanına seçilemezler.

Oda Yönetim Kurulunun Teşekkülü

Madde 21 - Yönetim Kurulu, Genel Kurulca kendi üyeleri arasından iki yıl için seçilen, üye sayısı 50'ye kadar olan Odalarda 3 asil ve 3 yedek, 50'den fazla olan Odalarda 5 asil ve 5 yedek üyeden oluşur.

Yönetim Kurulu kendi üyeleri arasında gizli oyla bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir muhasip ile oda sekreterini seçer.

Odanın hukukî temsilcisi Yönetim Kurulu Başkanıdır.

Yönetim Kurulu asıl üyeleri arasında boşalma olursa yedeklerden sırasıyla getirilirler. Yeni üye ilk toplantıya çağrılır.

Yönetim Kurulunun toplu olarak görevinden ayrılması veya asıl üye sayısının yarıdan aşağıya düşmesi ve yedeklerinin de kalmaması halinde Oda, genel kurulu, oda denetçileri veya Adalet Bakanı tarafından olağanüstü toplantıya çağırılır ve düşen kurulların görev süresini tamamlamak üzere seçimler yapılır.

Seçilme Yeterliği ve Seçimin Şekli

Madde 22 - Yönetim Kurulu üyeleri, Odaya kayıtlı en az beş yıl kıdemli olan üyeler arasından seçilir. Üye sayısı yüzden az olan odalarda beş yıllık kıdem şartı aranmaz. Süresi biten üye yeniden seçilebilir.

Oy pusulasına, seçilecek asıl üye tamsayısının yarısından en az bir fazla isim yazılması zorunludur. Bundan noksan isim yazılmışsa oy pusulaları geçerli değildir. Oy pusulasına seçilecek asıl üye sayısından fazla ad yazıldığı takdirde, sondan başlanarak fazla adlar hesaba katılmaz.

Adaylar aldıkları oyların sayısına göre sıralanır ve en çok oy alandan başlanmak üzere önce asıl, sonra yedek üye seçilmiş olanlar bu sıraya göre tespit edilir. Adayların aldıkları

oylarda eşitlik halinde aralarında kur'a çekilir. Yedek üyeler buldukları sıra göz önünde tutularak Kurulda göreve çağrılır.

Seçim yeterliğini kaybeden Yönetim Kurulu Üyelerinin görevi kendiliğinden sona erer.

Oda Yönetim Kurulunun Görevleri

Madde 23 - Oda Yönetim Kurulunun görevleri şunlardır:

- a) Odanın bütçe teklifini düzenlemek ve bunu Genel Kurulun onayına sunmak.
- b) Oda Genel Kuruluna çalışmalarını hakkında rapor vermek ve Genel Kurul kararlarını yerine getirmek.
- c) Oda adına taşınır ve taşınmaz mal almak, satmak, ipotek etmek ve bunlar üzerinde her türlü ayni hak tesis etmek, kaldırmak gibi konularda Yönetim Kurulu Başkanına veya bir Yönetim Kurulu üyesine yetki vermek.
- d) Kanunlarla verilmiş diğer işleri yapmak.

Toplantılar

Madde 24 - Yönetim Kurulu normal olarak ayda bir defa toplanabileceği gibi Oda Yönetim Kurulu Başkanı tarafından, doğrudan doğruya veya üyelere en az ikisinin görüşme konusunu taşıyan yazılı isteği üzerine toplantıya çağrılır.

Yönetim Kurulu salt çoğunlukla toplanır ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur. Oda Yönetim Kurulu Başkanı veya Yönetim Kurulu üyeleri, ilgili oldukları işlerin görüşülmesine katılamazlar.

Yönetim Kurulu kararları hakkında düzenlenen tutanak Başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

Yönetim Kurulu Üyeleri mektup ile toplantıya çağrılır. Ardı ardına üç olağan toplantıya özürsüz olarak katılmamış olan üye, Yönetim Kurulu kararı ile istifa etmiş sayılır.

Bu karara karşı, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Birliğe itiraz olunabilir.

Oda Disiplin Kurulu

Madde 25 - Oda Disiplin Kurulu, üye sayısı 50'ye kadar olan Odalarda üç, 50'den fazla olan Odalarda beş üyeden kurulur. Ayrıca, Disiplin Kurulu üyesi 3 olan Odalarda bir, 5 olan Odalarda 3 yedek üye seçilir.

Disiplin Kurulu iki yıl için seçilir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir.

Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler. Üyelerin ayrılmaları halinde yerlerine yedek üyeler getirilir.

Disiplin Kurulu en az, üye sayısı 50'ye kadar olan Odalarda iki, 50'den fazla olan Odalarda üç kişinin hazır bulunmasıyla toplanır. Kararlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Başkanın bulunmadığı zamanlarda meslekte en kıdemli üyelere biri Kurula başkanlık eder.

Oda Disiplin Kurulunun kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Birlik Disiplin Kuruluna itiraz edilebilir.

Oda Disiplin Kurulunun Görevleri

Madde 26 - Disiplin kurulunun görevleri, Oda Yönetim Kurulunun disiplin soruşturması açılması kararı üzerine üyeler hakkında disiplin soruşturması yaparak disiplinle ilgili kararları ve cezaları vermek ve Kanunla verilen diğer yetkileri kullanmaktır.

Oda Denetleme Kurulu

Madde 27 - Denetleme Kurulu, Genel Kurul üyeleri arasından iki yıl için seçilecek üç üyeden oluşur. Ayrıca bir yedek üye seçilir. Yönetim Kurulu üyeleri ile Disiplin Kurulu üyeleri Denetleme Kuruluna seçilemezler.

Denetleme Kurulu üyeleri ilk toplantılarında kendi aralarından bir başkan seçerler.

Denetleme Kurulu, Odanın işlem ve hesaplarını denetlemek ve bu hususta Genel Kurula rapor vermekle görevlidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Türkiye Serbest ve Yeminli Çevirmenler Odaları Birliği

Madde 28 - Serbest ve yeminli Çevirmenlere ait bütün Odaların katılacağı Türkiye Serbest ve Yeminli Çevirmenler Odaları Birliği kurulur.

Bu Kanunda kullanılan Birlik deyimi, Türkiye Serbest ve yeminli Çevirmenler Odaları Birliğini ifade eder. Birlik, tüzelkişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur.

Birliğin merkezi İstanbul'dadır.

Birlik kuruluş amaçları dışında faaliyette bulunamaz.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen yasaklara uymayan Birlik Sorumlu organları hakkında 15 inci maddenin dördüncü ve müteakip fıkraları hükümleri uygulanır.

Birliğin Görevleri

Madde 29 - Birliğin görevleri aşağıda gösterilmiştir.

- a) Mesleğin geliştirilmesi ile ilgili çalışmalar yapmak.
- b) Meslek mensuplarının menfaatlerini, mesleki ahlak, düzen ve geleneklerini korumak.
- c) Odaları ilgilendiren konularda yetkili mercilere görüş bildirmek.
- d) Odalar arasında çıkacak mesleki anlaşmazlıkları kesin olarak çözümlenmek, uyulması zorunlu meslek kurallarını belirlemek.
- e) Bu kanuna göre çıkarılacak yönetmelikleri hazırlamak.
- f) Milli ve milletlerarası mesleki kuruluşlara üye olmak, milletlerarası mesleki toplantılara katılmak.
- g) Adalet Bakanlığınca verilecek görevleri yerine getirmek.

h) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak ve mesleki konularda resmi makamlarca istenen bilgi ve görüşleri vermek.

Birliğin Gelirleri

Madde 30 - Birliğin gelirleri, birliğe dahil odaların gelirlerinden alınacak paylar ile birliğe ait mal varlığından sağlanan gelirler, ruhsatname ücretleri ve genel hükümler çerçevesinde elde edilen bağış ve yardımlardan meydana gelir.

Birliğin Organları

Madde 31 - Birliğin organları aşağıda gösterilmiştir.

- a) Genel Kurul,
- b) Yönetim Kurulu,
- c) Disiplin Kurulu,
- d) Denetleme Kurulu,

Birlik Genel Kurulu

Madde 32 - Birlik Genel Kurulu Odaların üyeleri arasından seçecekleri temsilcilerden meydana gelir. Her oda, üyelerinin yirmide biri oranında temsilci ile aynı oranda yedek temsilci seçer. Bu oranın yarısından az olanlar nazara alınmaz, fazla olanlar ise tüme tamamlanır.

Temsilciler, her odanın olağan genel kurul toplantısında iki yıl için seçilir. Yeniden seçilmek mümkündür.

Birlik Genel Kurulunun Görevleri

Madde 33 - Genel Kurulun görevleri aşağıda gösterilmiştir.

- a) Birlik Yönetim, Disiplin ve Denetleme Kurulu üyelerini seçmek.
- b) Birlik Yönetim Kurulunca hazırlanacak yönetmelik ve raporları incelemek ve onaylamak.
- c) Odalar arasında işbirliği kurmak ve bunların gelişmelerini sağlayıcı lüzumlu tedbir ve kararları almak.
- d) Birlik bütçe ve kesin hesabını görüşerek karara bağlamak, odalardan alınacak pay miktarını tespit etmek.
- e) Birlik için gerekli taşınmazların satın alınması veya mevcut taşınmazların satılması

hususunda Yönetim Kuruluna yetki vermek.

f) Uyulması mecburi mesleki kararları almak.

g) Yönetim Kurulunu ibra etmek, sorumlu görülenler hakkında disiplin soruşturmasına karar vermek.

h) Kanunla verilen diğer görevleri yapmak.

Birlik Genel Kurul Toplantısı

Madde 34 - Genel Kurul her yıl Ekim ayında Birlik Yönetim Kurulu Başkanının daveti üzerine toplanır. Birlik Yönetim Kurulu Başkanı, Birlik Yönetim veya Denetleme Kurulunun gerekli gördüğü hallerde Genel Kurul olağanüstü toplantıya çağırabilir. Ayrıca mevcut temsilcilerin beşte birinin yazılı talebi ile Genel Kurulun olağanüstü toplantıya çağırılması mecburidir.

Toplantıların günü, yeri, saati ve gündemi toplantı tarihinden en az 15 gün önce tirajı yüz binin üzerinde olan bir gazete ile ilan edilir ve ayrıca taahhütlü bir mektupla delegelere bildirilir. Bu ilan ve mektupta, çoğunluk sağlanamaması nedeniyle toplantı yapılamazsa, yapılacak ikinci toplantının günü, yeri, saati ve gündemi de belirtilir.

Genel Kurul, temsilcilerin tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak ikinci toplantıya katılan temsilci sayısı Birlik Yönetim, Disiplin ve Denetleme kurulları asıl üyeleri toplamının iki katından az olamaz.

Genel Kurul toplantıları ilanda belirtilen gün, yer ve saatte yapılır. Temsilciler Birlik Yönetim Kurulunca düzenlenen listedeki adları karşısına imza koyarak toplantı yerine girerler. Toplantı, Birlik Yönetim Kurulu Başkanı veya görevlendireceği bir kurul üyesi tarafından açıldıktan sonra toplantıyı yönetmek üzere bir Divan Başkanı, bir Başkanvekili ve iki kâtip üye seçilir.

Genel Kurul toplantılarında önceden bildirilen gündemdeki konular görüşülür. Ancak Birlik Genel Kurulu temsilcilerininin beşte ikisinin imzası ile teklif edilen konular da gündeme ilave edilir. Toplantıda hazır bulunan temsilcilerin beşte birinin imzası ile de gündeme yeni madde ilavesi teklif edilebilir.

Genel Kurul toplantılarında hazır bulunanların salt çoğunluğu ile karar verilir.

Toplantıyı Divan Başkanı yönetir, kâtipler toplantı tutanağını düzenler ve Başkanla birlikte imzalar.

Birlik Yönetim Kurulu

Madde 35 - Birlik Yönetim Kurulu, Birlik Genel Kurulu üyeleri arasından iki yıl için seçilen dokuz asıl ve dokuz yedek üyeden kurulur. Yönetim Kurulu üyelerinden en az beşinin yeminli Çevirmen olması zorunludur. Üyeler arasında yönetim kuruluna seçilecek yeminli Çevirmen yoksa onlara ait noksan serbest Çevirmenden tamamlanır.

Yönetim Kurulu Başkanı ve üyeleri, Genel Kurul toplantılarına katılma ve oy kullanma hakkına sahiptirler.

Yönetim Kurulu kendi üyeleri arasından bir başkan, bir genel sekreter ile bir muhasip seçer. Yönetim Kurulu Başkanı Çevirmenler arasından seçilir. Başkanın bulunmadığı hallerde Başkanın tevkil edeceği kişi Başkanlık yapar.

Birliğin hukukî temsilcisi Yönetim Kurulu Başkanıdır.

Yönetim Kurulu asıl üyeleri arasında boşalma olursa yedeklerden sırasıyla getirilir. Yeni üye ilk toplantıya çağrılır.

Birlik Yönetim Kurulunun Görevleri

Madde 36 - Birlik Yönetim Kurulunun görevleri aşağıda gösterilmiştir.

- a) Genel Kurul kararlarını yerine getirmek.
- b) Birlik adına kanunla tanınan yetkiler dairesinde iktisap ve yüklenmelerde bulunmak.
- c) Birlik adına taşınır ve taşınmaz mal almak, satmak, ipotek etmek ve bunlar üzerinde her türlü aynî hak tesis etmek, kaldırmak; bu konularda Yönetim Kurulu Başkanı veya bir

Yönetim Kurulu üyesine yetki vermek.

d) Bütçeyi yapmak ve uygulamak.

e) Odalarca tespit edilen giriş ve yıllık aidatların listesini Adalet Bakanlığının tasdikine sunmak.

f) Odaların görüşlerini almak suretiyle hazırlayacağı asgarî ücret tarifelerini Adalet Bakanlığının tasdikine sunmak.

g) Bu Kanun hükümlerine göre yapılması gereken sınavları yapmak.

h) Mesleki ruhsatları vermek.

i) Kanunlarla verilen diğer işleri yapmak.

Toplantılar

Madde 37 - Yönetim Kurulu, birlik başkanı tarafından, doğrudan doğruya veya üyelere en az ikisinin görüşme konusunu taşıyan yazılı isteği üzerine toplantıya çağrılır.

Yönetim Kurulu salt çoğunlukla toplanır ve üye tamsayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur. Birlik başkanı veya Yönetim Kurulu üyeleri, ilgili oldukları işlerin görüşülmesine katılamazlar.

Yönetim Kurulu kararları hakkında düzenlenen tutanak Başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

Yönetim Kurulu üyeleri mektup ile toplantıya çağrılır. Ardı ardına üç olağan toplantıya özürsüz olarak katılmamış olan üye, Yönetim Kurulu kararı ile istifa etmiş sayılır.

Birlik Disiplin Kurulu

Madde 38 - Birlik Disiplin Kurulu, Genel Kurul üyeleri arasından iki yıl için seçilecek beş asıl ve beş yedek üyeden meydana gelir. Süresi dolan üye yeniden seçilebilir. Asıl üyelerin en az üçünün yeminli Çevirmen olması mecburidir. Genel Kurulda bu sayıda yeminli Çevirmen yoksa bulunanlarla yetinilir. Disiplin Kurulu kendi üyeleri arasından bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer.

Birlik Disiplin Kurulu, Oda Disiplin kurullarının kararlarına karşı yapılacak itirazları incelemek ve bu konularda gerekli kararları vermekle görevlidir.

Yönetim Kurulu üyeleri, Disiplin Kuruluna seçilemezler.

Birlik Disiplin Kurulunun itirazların reddine ait kararları Adalet Bakanlığının tasdiki ile kesinleşir.

Birlik Disiplin Kurulu üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve tamsayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Birlik Denetleme Kurulu

Madde 39- Birlik Denetleme Kurulu; Genel Kurulun üyeleri arasından iki yıl için seçilecek, en az ikisi yeminli Çevirmen olmak üzere üç üyeden oluşur. Ayrıca üç yedek üye seçilir. Yeniden seçilmek mümkündür. Üyeler arasında yeterli sayıda yeminli Çevirmen yoksa, eksiklik serbest Çevirmenden tamamlanır.

Yönetim Kurulu üyeleri ile Disiplin Kurulu üyeleri Denetleme Kuruluna seçilemezler.

Denetleme Kurulu, Birliğin işlem ve hesaplarını denetlemek ve bu hususta Genel Kurula rapor vermekle görevlidir.

Denetçiler Birlik Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler, ancak oy kullanamazlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler Oda ve Birlik Organlarının Seçim Esasları

Madde 40 - Odaların ve birliğin organ seçimleri gizli oyla yapılır ve seçim işlemleri aşağıdaki esaslara göre yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

Seçim yapılacak Genel Kurul toplantısından en az 15 gün önce oda ve birlik seçimleri için üyeleri belirleyen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı

takdirde yapılacak ikinci toplantıya dair hususları belirten bir yazıyla birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanına tevdi edilir. Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli ilçe seçim kurulu, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihlerinin, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak, görüşmelerin, bir cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanmasını ve seçimlerin ertesi günü olan pazar gününün dokuz-on yedi saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur. Hakim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak üyeleri belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ait diğer hususlar oda ve birlik ilan yerlerinde asılmak suretiyle üç gün süre ile ilan edilir. İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin karara bağlanır. Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ait diğer hususlar onaylanarak ilgili oda veya birliğe gönderilir.

Hâkim, kamu görevlileri veya aday olmayan üyeler arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu tayin eder. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirler. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula en yaşlı üye başkanlık eder. Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder. Üç yüz kişiden fazla üye bulunması halinde her üç yüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir kurul oluşturulur.

Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir. Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hâkim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir. Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve

itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili oda ile birliğe bildirir.

Oy verme işlemi, gizli oy açık tasnif esaslarına göre yapılır. Listede adı yazılı bulunmayan meslek mensubu oy kullanamaz. Oylar oy verenin kimliğini oda veya resmi kuruluşça verilen belge ile ispat etmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, üzerinde ilçe seçim kurulu mühürlü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından her seçim için ayrı ayrı verilecek kâğıtlara yazılmak ve mühürlü zarflara konulmak suretiyle kullanılır. Bunların dışında yazılan veya mühürsüz zarflara konulan oylar geçersiz sayılır.

Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama sebebiyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği pazar gününü tespit ederek oda ve birliğe bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür. İlçe seçim kurulu başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri birlik ve ilgili odaların bütçelerinden karşılanır. Seçimler sırasında sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar, devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır. Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hâkimin ve sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara eylemin ağırlığına göre bu Kanunda yazılı disiplin cezaları verilir.

Oda ve Birlik Organlarının Denetimi

Madde 41 - Adalet Bakanlığı oda ve birlik organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarını ve malî işlemlerini hazırlayacağı yönetmelikte belirlenecek esaslara göre denetlemeye yetkilidir.

Odaların ve Birliğin Yurt Dışında Temsili

Madde 42 - Odaları veya birliği temsil etmek üzere milletlerarası toplantı ve kongrelere katılmak, Oda veya birliğin yurtdışında temsilciliğinin açılması için, Adalet Bakanlığına bilgi

vermek zaruridir.

Meslek Sırları

Madde 43 - Meslek mensupları ve bunların yanlarında çalışanlar, işleri dolayısıyla öğrendikleri bilgi ve sırları ifşa edemezler, çeşitli kanunlarla muhbirlerle tanınan hak ve menfaatlerden faydalanamazlar. Ancak, suç teşkil eden hallerin yetkili mercilere duyurulması mecburidir. Adli veya idari her türlü inceleme veya soruşturma birinci fıkra hükmünün dışındadır. Tanıklık, sırrın ifşası sayılmaz. Yukarıdaki hükümler oda ve birlik personeli hakkında da uygulanır.

Reklam Yasağı

Madde 44 - Meslek mensupları iş elde etmek için reklam ve tanıtımlarında gerçeği yansıtmayan abartılı bilgi ve ibarelerde bulunamaz. Tabela veya basılı kâğıtlarında, yetki sahibi olmadıkları mesleki unvan ve icraatları yazamazlar. Yanıltıcı reklam ve tanıtım ibarelerini kullanmaları yasaktır. Yeminli olmadıkları halde tanıtım ve reklamlarında, web sayfalarında, Tabela, Antet ve mühürlerinde Yeminli ibaresinin kullanılması yasaktır.

Yasaklar

Madde 45

- a) Serbest ve Yeminli Çevirmenler yetkili oldukları mesleki standartların dışında hareket edemezler,
- b) Yeminli Çevirmenler bu unvan altında tasdik yetkisiyle; mesleki işlerin yürütülmesi amacıyla gerçek ve tüzelkişilere tâbi ve onların işyerlerine bağlı olarak hizmet akdi ile çalışamazlar,
- d) Serbest ve Yeminli Çevirmenler meslekle ve meslek onuru ile bağdaşmayan hal ve davranışlarda bulunamazlar,
- e) Mükellef olarak mesleği icra edecek olanlar, madde 5-A (g) fıkrasında belirtilen kısıtlamayı dikkate almadan işyeri açamazlar.
- f) Mesleki çalışmalar esnasında milli irademizi zedeleyecek hal ve davranışta bulunulamaz.
- g) Meslektaşların birbirleri hakkında karalama çalışması yapmak, meslek ve onurunu küçük düşürücü sözlü veya yazılı hitamlarda bulunamazlar.
- h) Belirlenen mesleki kurallar dışına çıkılamaz.

Ücret

Madde 46 - Ücret meslek mensuplarının hizmetlerine karşılık olan meblağı ifade eder. Ücretin asgarî miktarı tarife ile belirlenir. Tarifedeki asgarî miktar altında ücret karşılığında iş kabulü yasak olup, aksine hareket disiplin cezasını gerektirir. Her odanın yönetim kurulu, her yıl ocak ayından itibaren geçerli olmak üzere serbest Çevirmenlik, yeminli Çevirmenlik veya Yeminli Çeviri Büro ve Kuruluşların yapacakları iş ve işlemler karşılığında alacakları ücretleri gösterir birer tarife hazırlayarak Birliğe gönderir. Birlik yönetim kurulu, oda yönetim kurullarının tekliflerini de göz önüne almak suretiyle çeşitli odaları içine alacak grupları tespit ve gruplarda uygulanacak tarifeleri hazırlayarak Adalet Bakanlığına gönderir. Adalet Bakanlığı tarifeyi aynen veya gerekli gördüğü değişikliklerle tasdik eder. Tarifeler Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girer. Yeni tarifenin tasdikine kadar mevcut tarife hükmü uygulanır.

Görevle İlgili Suçlar

Madde 47 - Meslek mensupları, görevleri sırasında veya görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı, fiillerinin niteliğine göre Türk Ceza Kanununun hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Disiplin Cezaları

Madde 48 - Mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve hareketlerde bulunanlarla, görevlerini yapmayan veya kusurlu olarak yapan yahut da görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı hareketlerde bulunan meslek mensupları hakkında, Çevirmenlik hizmetlerinin gereği gibi yürütülmesi maksadı ile durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre aşağıdaki disiplin cezaları verilir. Disiplin cezaları şunlardır:

a) Uyarma; meslek mensubuna mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Kınama; meslek mensubuna görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığı yazı ile

bildirilmesidir.

c) Geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma; meslekî sıfatı saklı kalmak şartıyla altı aydan az, bir yıldan çok olmamak üzere meslekî faaliyetten alıkoymadır.

d) Yeminli sıfatını kaldırma; yeminli Çevirmenlerin yeminli sıfatının kaldırılmasıdır.

e) Meslekten çıkarma; meslek mensubunun ruhsatnamesinin geri alınarak bir daha bu mesleği icra etmesine izin verilmemesidir. Meslekî kurallara, mesleğin vakar ve onuruna aykırı fiil ve harekette bulunanlarla, görevin gerektirdiği güveni sarsıcı harekette bulunan meslek mensupları hakkında, ilk defasında uyarma, tekrarında ise kınama cezası uygulanır. Görevini bağımsızlık, tarafsızlık ve dürüstlikle yapmayan veya kusurlu olarak yapan veyahutta bu Kanunda yer alan mesleğin genel prensiplerine aykırı harekette bulunan meslek mensupları için geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma cezası uygulanır. Tasdik yetkisini gerçeğe aykırı olarak kullandığı Adalet Bakanlığınca ilk defa tespit edilen ve rapora bağlanan yeminli Çevirmenler hakkında geçici olarak meslekî faaliyetten alıkoyma, bu husus tekerrür edip bunun mahkeme kararıyla kesinleşmesi halinde de yeminli sıfatını kaldırma cezası verilir. Üç yıllık bir dönem içinde üç veya daha fazla disiplin cezasını gerektiren davranışta bulunan meslek mensubuna, her yeni suç için bir öncekinden daha ağır ceza uygulanabilir. Beş yıllık dönem içinde iki defa meslekî faaliyetten alıkoyma cezası ile cezalandırılmasından sonra bu cezayı gerektiren fiili yeniden işleyen meslek mensupları hakkında meslekten çıkarma cezası uygulanır. Disiplin kurulları bir derece ağır veya bir derece hafif disiplin cezasının uygulanmasına karar verebilirler. Meslek mensubu hakkında savunması alınmadan disiplin cezası verilemez. Mesleki hata veya suç sayılanların tespitinde fiilin bilerek yapıp yapılmadığı tespit edildikten sonra cezai işlem yapılır. Yetkili disiplin kurulunun 10 günden az olmamak üzere verdiği süre içinde savunma yapmayanlar, savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar. Disiplin cezaları kesinleşme tarihinden itibaren uygulanır.

Ceza Hükümü

Madde 49 - 3 üncü maddenin 1 inci fıkrasına aykırı davranışlar hakkında altı aydan bir yıla kadar hapis ve bir milyon liradan on milyon liraya kadar ağır para cezasına hükümlenir. 12/4, 13, 15/4, 43/1, 43/2, 44, 45 inci maddenin 1 inci fıkrası hükümlerine aykırı davranışta bulunanlar hakkında suç daha ağır bir cezayı gerektirmiyorsa bir milyon liradan on milyon

liraya kadar ağır para cezasına ve 12/4 fıkrası hükmü için bu cezaya ilaveten altı aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Yönetmelikler

Madde 50 - Bu Kanunla ilgili olarak aşağıda belirtilen hususlar çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

- a) Serbest ve yeminli Çevirmenliğe ait çalışma usul ve esasları.
- b) 9'ncü maddeye göre sınav için teşekkül ettirilecek komisyonun çalışma usulleri, sınav esasları, sınavın konu ve şekilleri, serbest Çevirmen veya yeminli Çevirmen yanında ve Yeminli Çeviri bürolarında çalışma şekli, süresi (staj) ile ilgili diğer hususlar.
- c) Yeminli Çeviri Bürolarının tasdik işlerine dair işlemler.
- d) Müracaat usulleri.
- e) Ruhsat verilmesi ve unvanın kullanılması.
- f) Üye kayıt defteri, meslek kütüğü ve meslek sicil numarası.
- g) Üye aidatları.
- h) Taşınmaz mallara sahip olma.
- i) Çevirmenlik ve Yeminli Çevirmenlik ücretinin esasları.
- j) Disiplin kovuşturması yapılması konusunda karar verecek merci, disiplin cezalarını vermeye yetkili merciler, disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazın usul ve şartları ve disiplinle ilgili diğer hususlar.
- k) Oda ve birlik personelinin istihdamı ve özlük hakları ile ilgili hususlar.
- l) Kanununun uygulaması ile ilgili diğer hususlar.
- m) Değerlendirme ve sınav komisyonları ile geçici kurulun çalışma usul ve esasları, bunların kimlerden oluşacağı, nerelerde ve ne zaman çalışmaya başlayacakları ve diğer hususlar.
- n) Bu bentlerinde belirtilen yönetmelikler Odalar Birliğince, birliğin kurulmasından itibaren bir yıl içinde hazırlanır. Adalet Bakanlığının uygun görüşü alındıktan sonra Resmî Gazete'de yayımlanır.

Geçici Madde 1

1 Aralık 2004 tarihi itibarıyla; kanunun 2 nci maddesinin (A) fıkrasında yazılı işleri en az beş yıldır yapanlar veya yapmış sayılan Yeminli Çevirmenler ve Çeviri Kuruluşları;

- a) Mükellef olarak yeminli Çevirmenlik mesleğini, vergi mükellefi Çeviri Bürosu sahibi ve ana faaliyeti çevirmenlik olan Çeviri Şirketleri ortağı olarak mesleği en az 5 yıldır kesintisiz

olarak icra edenler; Kanunun 5 inci maddesinin (A/a) bendinde yer alanlar öğrenim şartı aranmaksızın Yeminli Çevirmen olmaya hak kazanırlar, 5 yılı doldurmuş ana faaliyeti Çevirmenlik olan Kuruluşlarının son bir yıl içinde yapılan ortak değişiklikleri dikkate alınmaz. 5 yılı doldurmayan mükellef kişi ve ana faaliyeti çevirmenlik olan kuruluş ortakları mükellefiyet tarihinden itibaren beş yılı tamamlamalarından itibaren Yeminli Çevirmenlik haklarına sahip olacaklardır. Kanunun yayımından itibaren maddenin (5-A) bendinde belirtilenler altı ay içinde izin Belgesi veya ruhsatı almak için ilgili mercie mükellef olarak bu işi yaptıklarını veya çeviri şirketi ortağı olduğunu ibraz etmek zorundadırlar. Şirket ortakları kendi adlarına aldıkları Yeminli Çevirmenlik izin belgesi veya ruhsatı ile kayıtlı oldukları şirket ve şubeleri ile mesleği icra etmeye devam ederler. Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içinde müracaat etmeyen meslek erbapları bu haktan istifade edemezler.

b) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, Kanunun 4 üncü maddesindeki şartları taşımaları ve 5 inci maddesinde belirtilen konularda lisans seviyesinde veya diğer yükseköğretim kurumlarından lisans seviyesinde mezun olmakla beraber, sayılan bu bilim dallarından lisansüstü seviyesinde mezun olmaları şartıyla, Çevirmenlikle ilgili kamu hizmetlerinde geçen süreleri, kamu hizmetinden ayrıldıktan sonra geçen çalışma süreleri, Mütercim Tercümanlık, dil, lisan, yabancı dil, yabancı dil ağırlıklı muhtelif dallarında eğitim veren fakülte ve yüksekokullarda veya denkliği Yükseköğretim Kurumunca tasdik edilmiş yabancı yükseköğretim kurumlarında öğretim görevlisi olarak süreleri toplamı 8 yıl olanlar ve bu eğitim kurumlarında profesörlük unvanını almış olanlar, 6 ay içinde ilgili mercie müracaat ederek bu durumlarını belgeleyenler Yeminli Çevirmenlik hakkından yararlanabilirler ancak bir yıl içinde mükellef olarak bu mesleği icra etmeye başlamaları şarttır. Aksi takdirde müracaat etmemiş sayılırlar.

c) Bu maddenin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen Yeminli Çevirmenlik mesleğini yapmaya hak kazananlar, bunlara geçici 4 üncü maddede belirtilen geçici kurul tarafından Yeminli Çevirmenlik izin Belgesi düzenlenmek suretiyle yeminli Çevirmenlik unvanı verilir. zin belgesi Birliğin teşkilinden sonra Yeminli Çevirmenlik Ruhsatı ile değiştirilir.

Geçici Madde 2

1 Aralık 2004 tarihi itibarıyla; kanunun 2 inci maddesinin (A) fıkrasında yazılı işleri en az beş yıldır yapanlar veya yapmış sayılan Serbest Çevirmenler ve çeviri Kuruluşları;

a) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar en az 5 yıldan beri mükellef olmadan çeviri kuruluşlarına çeviri yapanlar, ile aynı sürede mükellef olarak, sözlü çevirmenlik hizmeti veren özel veya Konferans ve seminer çevirmenleri; Kanunun 5 inci maddesinin (B-b) bendinde yer alanlar öğrenim şartı aranmaksızın Serbest Çevirmen olmaya hak kazanırlar. 5 yılı doldurmuş Ana faaliyeti Çevirmenlik olan Kuruluşlarının son bir yıl içinde yapılan ortak değişiklikleri dikkate alınmaz. 5 yılı doldurmamayan mükellef kişi ve ana faaliyeti çevirmenlik olan kuruluş ortakları mükellefiyet tarihinden itibaren beş yılı tamamlamalarından itibaren Serbest Çevirmenlik haklarına sahip olacaklardır. Kanunun yayımından itibaren bu fıkrada ve 5 inci maddenin (5-B) bendinde belirtilenler bir yıl içinde Serbest Çevirmenlik izin Belgesi veya ruhsatı almak için ilgili mercie bu işi yaptıklarını veya çeviri şirketi ortağı olduğunu ibraz etmek zorundadırlar. Şirket ortakları kendi adlarına aldıkları Serbest Çevirmenlik izin belgesi veya ruhsatı ile kayıtlı oldukları şirket ve şubeleri ile mesleği icra etmeye devam ederler. Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren bir yıl içinde müracaat etmeyen meslek erbapları bu haktan istifade edemezler.

b) Bu maddenin (a) fıkrasında belirtilen sürelerde, özel, kamu kurum ve kuruluşlarında Çevirmenlik mesleğini icra edenler, daha önceki çalışmalarını, bağlı oldukları vergi dairelerinden veya çalışmış oldukları kurum ve kuruluşlardan alacakları belgelerini kanunun yayımından itibaren maddenin (5-B) bendinde belirtilenler ile Çevirmenlikle ilgili kamu hizmetlerinde geçen süreleri, kamu hizmetinden ayrıldıktan sonra geçen çalışma süreleri, Mütercim Tercümanlık, dil, lisan, yabancı dil, yabancı dil ağırlıklı muhtelif dallarında eğitim veren fakülte ve yükseköğretim kurumlarında veya denkliği Yükseköğretim Kurumunca tasdik edilmiş yabancı yükseköğretim kurumlarında öğretim görevlisi olarak süreleri toplamı 8 yıl olanlar ve bu eğitim kurumlarında profesörlük izinlerin ve ruhsatın verilmesi için serbest çevirmen ve Yeminli çevirmen veya Çeviri Bürosu sahibi ile çeviri şirketi unvanını almış

olanlar, Serbest Çevirmenlik izin Belgesi veya ruhsatı almak için bir yıl içinde ilgili mercie müracaat etmek zorundadırlar.

c) Bu maddenin (a) ve (b) fıkralarında belirtilen Serbest Çevirmenlik mesleğini yapmaya hak kazananlar, bunlara geçici 4 üncü maddede belirtilen geçici kurul tarafından Serbest Çevirmenlik izin Belgesi düzenlenmek suretiyle Serbest Çevirmenlik unvanı verilir. İzin belgesi Birliğin teşkilinden sonra Serbest Çevirmenlik Ruhsatı ile değiştirilir.

Geçici Madde 3

1 Aralık 2004 tarihi itibariyle; kanunun 2 nci maddesinin (A) fıkrasında yazılı işleri son bir yıl içinde yapanlar veya yapmış sayılan Çevirmenler ve Çeviri Kuruluşları;

Son bir yıl içinde çevirmenliğe başlayanlar veya çevirmenlik mükellefiyetleri son bir yıl içinde başlayan kişi ve ana faaliyeti çevirmenlik olan kuruluş ortaklarının başlangıç tarihinden itibaren Serbest Çevirmenlik stajından sayılacak süreçleri başlamış sayılacak olup, diğer mesleki koşullarını yerine getirmesi gerekecektir.

Geçici Madde 4

Odaların ve Birliğin teşkiline kadar bu kuruluşlara verilen görevler Adalet Bakanınca oluşturulacak Geçici Kurul tarafından yürütülür. Geçici Kurul; Adalet Bakanınca seçilecek beş üyeden oluşur. Kurul üyelerine verilecek huzur hakkı Adalet Bakanının onayı ile belirlenir. Geçici Kurul Odaların ve Odalar Birliğinin organlarının teşekkülüne kadar Adalet Bakanı tarafından uygun görülecek il veya bölgelerde en az üç üyeden oluşacak Değerlendirme Komisyonları kurar. Geçici madde hükümleri gereğince sınavsız Serbest ve Yeminli Çevirmen olacaklar kendilerine uyan mesleki ortakları olduklarını kanıtlayan belgelerini Değerlendirme Komisyonlarına sunarlar.

Geçici Madde 5

Geçici 1, 2 ve 3 üncü maddelere göre hak sahibi olup da bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte T.B.M.M. Üyesi veya Belediye Başkanı oldukları için bu görevleri nedeniyle ilgili meslek

mensubu unvanını alamayanların bu görevlerinin bitiminden itibaren 1 yıl içinde ilgili odaya başvurmaları halinde unvanları verilir.

Geçici Madde 6

İlgili Devletlerce karşılıklılık şartı sağlanıncaya kadar 7 inci madde hükmünden faydalanamayan yabancı serbest ve Yeminli çevirmen, bu Kanunun yürürlük tarihini takibenden yılın sonuna kadar işlerine devam edebilirler.

Geçici Madde 7

Birlik kurulup faaliyete geçinceye kadar bu Kanunun uygulanması ile ilgili giderler Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

Geçici Madde 8

Bu Kanunun 22 nci maddesine göre seçilecek Yönetim Kurulu üyelerinde odaların kurulmasından itibaren 6 yılı için, 5 yıllık kıdem şartı aranmaz.

Geçici Madde 9

Toplam bu 9 geçici madde, kanunun yürürlüğe girmesini müteakip beş yıl sonra yürürlükten kalmış sayılacaktır.

Yürürlük

Madde 51 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 52 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

KAYNAKÇA

2004 tarihli ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu.

2011 tarihli ve 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu.

1972 tarihli ve 1512 Sayılı Noterlik Kanunu.

13.07.1976 tarihinde Resmi Gazetede Yayımlanan Noterlik Kanunu Yönetmeliği.

15.05.2009 tarihinde Atılım Üniversitesi Çevirmenlik Mesleği ve Çeviri Piyasası Konferans Metni, Ankara, s.1-18.

TÜÇED, Çevirmenlik Mesleğinin Oda ve Birlik Oluşumu Kıstaslarının Belirlenmesiyle İlgili Serbest ve Yeminli Çevirmenlik Uygulama Kanunu Yasa Taslağı Çalışması.

Ahmet Varol, Çevirmenlik Yasasıyla İlgili Açıklamalar.

Murat YILMAZTÜRK, Hessen Eyaleti'nin Tercümanlar Yasası Çevirisi ve Almanya'daki Çevirmenlik Mesleğiyle İlgili Açıklamalar.

Çeviri Derneği, Çevirmenlik Bildirgesi, 2008 < <http://www.ceviriderneği.org/> >

Chartered Institute Of Linguists, Educational Trust(IoLET)-Information Update, <<http://www.iol.org.uk>>

Erkan ÇELEBİ, Hürriyet Gazetesi, “Çince ve Kırgızca kıymete bindi ‘çeviri’ 200 milyon doları buldu” 02.11.2009.

ÖSYM, 2005 Kamu Personeli Atama ve Tercih Kılavuzu, <http://www.osym.gov.tr>

ÖSYM, 2006 Kamu Personeli Atama ve Tercih Kılavuzu, <http://www.osym.gov.tr>

ÖSYM, 2007 Kamu Personeli Atama ve Tercih Kılavuzu, <http://www.osym.gov.tr>

ÖSYM, 2008 Kamu Personeli Atama ve Tercih Kılavuzu, <http://www.osym.gov.tr>

ÖSYM, 2009 Kamu Personeli Atama ve Tercih Kılavuzu, <http://www.osym.gov.tr>

ÖSYM, 2010 Kamu Personeli Atama ve Tercih Kılavuzu, <http://www.osym.gov.tr>

ÖSYM, 2011 Kamu Personeli Atama ve Tercih Kılavuzu, <http://www.osym.gov.tr>

ÖSYM, 2011 ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu,
<http://www.osym.gov.tr>

<http://www.tuced.org.tr/>

<http://tktd.org/wp/>

<http://www.ceviridernegi.org/>

<http://www.cid.org.tr/>

<http://www.cevbir.org/>

<http://oyunyazarlarivecevirmenleri.com/>

<http://www.seckin-translation.com/>

<http://www.ankaraceviri.com/tercume-burosuy-sayisi/>